

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 155-430, 323-560

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1968. március 28.

bb. 1. április 3-án ünnepélyes zászlófelvonás a parlament előtt és a gellérthegyen - 4-én délután zenés őrségváltás az állami zászlónál

i vt/lk/sr/il la

1968. március 28.

hazánk felszabadulása 23. évfordulójának előestéjén, április 3-án ünnepélyes zászlófelvonás lesz a parlament előtt, valamint a gellérthegyen. a parlament előtti kossuth téren az állami zászlót, a gellérthegyi felszabadulási emlékmű előtt pedig a magyar nemzeti lobogót és a nemzetközi munkásmozgalom hagyományos vörös zászlaját vonják fel katonai tiszteletadás közepette. a gellérthegyi zászlófelvonási ünnepséget 17 órakor, a kossuth téri 18 órakor tartják.

április 4-én délután az állami zászlónál zenés őrségváltás lesz. az ünnepi aktus során felhangzik a himnusz, miközben a gellérthegyen felállított lövegek diszössztűzet adnak. ezzel kapcsolatban a budapesti helyőrség parancsnokság kéri a lakosságot hogy 11 óra 45 perctől 12 óra 15 percig a citadella környékén, valamint a sánc utca, a tigris utca, az alagút utca és a duna-part által határolt körzetben lévő épületek ablakait tartsák nyitva, nehogy azok a tűzvédelmi diszössztűz következtében kárt szenvedjenek.

a zenés őrségváltást követően a honvéd zenekar a parlament előtt térzenével szórakoztatja az ünnepi esemény résztvevőit.

a zászlók levonására április 5-én délelőtt kerül sor mind a kossuth téren, mind a gellérthegyen, ugyancsak katonai tiszteletadással./mti/

llc

--

- 1 -

bb. 2. hévízi gyógyiszap svédországba

a vid kz/sk/ká/il hk

1968. március 28.

Leüllepítik a hévízi tó lefolyóján „megszökő”, iszapot, s a gyógyáruértékesítő vállalat kékkuti telepén műanyagtasakokba csomagolják. a különféle reumatikus bántalmak gyógyítására alkalmas, rádiumos iszából ötféle speciális csomag készül. híre külföldre is eljutott. az első export-megrendelés svédországtól futott be. a „mintakollekciót”, utba indították./mti/

..-

bb. 4. tavasz a legnagyobb gyümölcsfa-iskolában

vid kz/sk/ká/il hk

1968. március 28.

az ország legnagyobb gyümölcsfa-iskolájában - a balatonaligai állami gazdaságban - megkezdték a szaporítóanyag előkészítését. a több mint 600 holdas öntözött faiskola sok millió csemetéje közül másfélmilliót szednek fel ezekben a napokban. a többségét a dunántúli állami és szövetkezeti gazdaságoknak szállítják. ezek a nagyüzemek a tavasszal együttesen 5 700 holdat telepítenek be aligai csemetékkel./mti/

..-

bb. 5. nyugatnémet tévériport az állami bábszínházról

1 pr/gk/sr/il la

1968. március 28.

a nemzetközi hírű magyar bábszínház eredményeit és törekvéseit, minden korosztályú közönségét, művészeit és hel-ső műhelymunkáját mutatja be egy harminc perces riport- és dokumentumfilmben a nyugatnémet televízió. a felvételek már megkezdődtek, a bábszínészek repertoárjából kilenc produkció részletei kerülnek a celluloidszalagra. a nyugatnémet filmekkel mafilm-forgatócsoport dolgozik együtt, akik a színházi felvételek után vidékre utaznak és riportot készítenek a bábszínház országjárásáról is./mti/

..-

- 2 -

bb. 3. vidéki színházak pesten - az operett leningrádban

1 pr/gk/sr/il la

1968. március 28.

a színházi főigazgatóság illetékesei újabb fórumot teremtettek vidéki színházak budapesti bemutatkozására: az április közepén moszkvában és leningrádban vendégszereplő operettszínház néhány napra felszabaduló színpadát „bérbeadták”, a veszprémi petőfi színháznak, illetve a kecskeméti katona józsef színháznak. a veszprémi társulat április 23-án racine klasszikus drámáját a phaedrát mutatja be a főváros közönségének. a darabot - somlyó györgy fordításában - február óta játsszák székhelyükön. a rendező horváth jeno, a címszerepben fogarassy mária, thézeuszként bicskey károly lép színpadra.

„egyszál magam”, című drámájának bemutatásával raffai sarolta személyében új színpadi szerzőt avatott a közelmúltban a kecskeméti katona józsef színház. az új magyar drámát most a budapestiek is megismerhetik: a kecskeméti társulat április 24-25-26-án játssza el az operettszínházban. a dráma főbb szerepeiben dévay camilla, fekete tiber, szabó tünde, szilágyi tiber és jánoky sándor mutatkozik elő.

a „főbérő”, operett ezalatt a szovjetunióban turnézik. a május 1-ig tartó vendégjáték első állomása leningrád ahol nyolc előadásra lépnek közönség elé a nemrég felépült, négyezer személyes október színházban. utazó repertoárjuk: johann strauss „egy éj velencében”, fényes szabolcs „maya”, valamint egy gálakoncert a legismertebb, legkedveltebb operettmelódiákból. a turné következő utolsó állomása: moszkva: a szovjet fővárosban csupán egy bemutató estet tartanak./mti/

..-

bb. 6. hajópróbák és urh-vizsgálatok a balatonon

a vid szf/tné/ká/il hk

1968. március 28.

a balatonon minden jel arra mutat, hogy az idén a szokásosnál hamarabb kezdődik meg a vízi kiránduló szezon. a mahart síófoki műhelyében már az utolsó simításokat végzik a téli idényben felújított hajókon, s azok sorra futnak ki próbatúrára.

/folyt.köv./

- 3 -

ME

bb. 6. / hajópróbák... folyt. / il

a tavi hajósok az idén két új vízijárművet vesznek át. a balatonfüredi hajógyárban épül a harmadik nagytestű balatoni komp, amely a főszezonban kapcsolódik be a tihanyi révforgalomba. a dunáról vezénylik a tóra a 350 személyes zebegényt, amely a füred-almádi-siófok vonalon teljesít majd szolgálatot. a tavasz első napjaiban kipróbálták azt az új rádióláncot, amellyel a hajókat „dirigálják”, majd a rádiókapcsolatot 12 kikötő és 3 hajó között építették ki. több kirendeltség kapott új készüléket.

a balatonon már két menetrendszerinti járát közlekedik. /mti/

-. -

bb. 7. megszólalt a kakukk - benépesült a „gémország”,

a vidék /sk/ká/il nk 1968. március 28.

a felsőtengelici ősparkba és a környező fenyveserdőbe visszatértek a szürkegémek, a bakcsók, az örvös-galambok és a szalonkák. a hatalmas kalábriai fenyők lombjai között megszólalt a kakukk. a tavak melletti láposon 25-30 méter magasba nyúló éger- és nyárfák tetején elfoglalták fészkeiket a szürkegémek. javítják a tanyájukat, készülnek a költésre. a gémelek védett telepének az idén mintegy 250 lakója van. /mti/

-. -

bb. 8. az év végéig befejezik a soroksári ut átépítését - az építkezés idején is fenntartják a forgalmat

1 hbj/gg/ie/il la 1968. március 28.

az utasszámlálás adatai tanúsítják, budapest legforgalmasabb utvonala a soroksári út, amely éppen ezért korszerűsítésre szorul. a villamospályát már áthelyezték a máv teherpályaudvar területéről kiszakított 11 méter széles teleksávra, elkülönítve az uttesttől. a villamosok már az új pályán közlekednek, az autósok azonban egyre többször teszik fel a kérdést: mikor lesz végre zavartalan a közúti forgalom a soroksári úton? illetve kerek erre a következő választ adták:

/folyt.köv./

- 4 -

He

bb. 8. / az év végéig ... 1. folyt. / il

a soroksári ut átépítését két ütemben hajtják végre. 1967-68-ban a boráros tér - máriássy utca közötti, 1969-ben pedig a máriássy utca-földváry utca közötti részt hozták, illetve hozzák rendbe. a múlt évben a boráros tér és a máriássy utca között lefektették a 800 milliméteres új főnyomó-vezetékét, amelyen a szigetszentmiklósról továbbított vizet juttatják a boráros térre: kicserélték a 800 milliméteres gázvezetékét, s dolgoztak a vágányok áthelyezésén. ezt azonban nem tudták határidőre elvégezni, s emiatt kissé késik a csatorna átépítés. ezenkívül egy időközben született határozat alapján - bár ezt az eredeti terv nem írta elő - 500 milliméter átmérőjű földgáz-vezetékét is fektetni kell a boráros tér és a máriássy utca között, s ez is időbe telik. el kell helyezni a forgalomirányító berendezés kábeleit is, s mindez július végéig elhúzódik.

ennek ellenére május közepén megkezdik az utépítést, a boráros tértől kiindulva két, a boráros tér felé három nyomvonalon, - ez utóbbiak közül az egyik az épületek előtti úgynevezett szervíz út lesz. a munkálatokat december 31-ig szeretnék befejezni. az építkezés idején egy-egy nyomvonalon a forgalmat mind az autók, mind az autóbuszok részére fenntartják, kijelölnek azonban egy javasolt terelőutat is. /mti/

-. -

bb. 9. tarka esték - nyugdíjasoknak

1 ol/gk/sr/il la 1968. március 28.

„tarka esték”, címmel bérleti előadásokat rendeznek nyugdíjasoknak a fővárosi művelődési házban. a hat előadásból álló sorozatban havonta egy bemutatót tartanak, mindig pénteki napon este 6 órakor.

az első bérleti előadáson - e héten - a belügyminisztérium duna művészegyüttese mutatja be „néptánc, népi muzsika”, című összeállítását.

a továbbiakban előadják a karel capek és móríc zsigmond műveiből válogatott „a tettes ismerős”, és az „égi madár”, című zenés irodalmi műsort, levetítik a „lenni vagy nem lenni”, című amerikai filmvígjátékot. a sorozat előadásain láthatják a nyugdíjasok dr. nyul istván közeggyüttesének zenés-táncos műsorát, a „varázspálcával a világ körül”, című vidám varietéestet és hallhatják johann strauss cigánybárójának koncertváltozatát a pénzügyintézetek szimfonikus zenekarának és a fővárosi művelődési ház operaegyüttesének közreműködésével. /mti/

-. -

He

- 5 -

bb. 10. gabonakombájnból kukoricakombájn - francia licenc alapján

1 st/gg/1e/1l la

1968. március 28.

tárcaközi miniszteri értekezlet javaslatára a budapesti mezőgazdasági gépgyár megvásárolta a braud francia cég licencét, amelynek segítségével a gabonakombájnokat a kukoricabetakarítás idejére kukoricakombájnokká lehet átlaakítani. olyan kiegészítő szerkezetről van szó, amelynek közbeiktatásával a kombájn letöri a csöveket és lemorzsolja a kukoricát. az adaptert a francia cég saját gyártmányu kombájnjaihoz készíti, megfelelő adaptálással azonban a hazánkban forgalomban levő szk-4-es szovjet arató-cséplőgépeken is felhasználható. az így felszerelt kombájn a kéthetes időnyben körülbelül 200 hektárnyi területről tudja betakarítani a kukoricát.

a francia cég már át is adta a gyártás és a technológia teljes dokumentációját a budapesti mezőgazdasági gépgyárnak, ahol a megfelelő honosítás után a második negyedévben megkezdik a kombájn-szerkezet első, kisebb sorozatának gyártását. franciaországból már hoztak be mintapéldányt, amely kisebb átalakítással az szk-4-es kombájnba építve igen jól működött. az ötven példányból álló, idén elkészülő sorozatot az agrótröszt már lekötötte, s azt az idei őszön már fel is használják a mezőgazdaságban. a nagy sorozatu gyártás jövőre indul, az idei tapasztalatok alapján. a szerkezet iránt a szovjetunió is érdeklődik, s nagyobb rendeléseket helyezett kilátásba. a francia braud cég pedig közölte, hogy ha a magyar gyártmány megfelelő lesz, akkor ő abbahagyja az adapterek gyártását és azokat magyarországtól vásárolja. /mtl/

bb. 11. intézkedés a tanító- és óvónőképzőkbe pályázók alkalmassági vizsgálóról

1 vt/gk/sr/1l la

1968. március 28.

a művelődésügyi minisztérium most kiadott rendelkezése értelmében a tanító- és óvónőképzőkbe pályázók alkalmassági vizsgáinál a múlt évhez képest több változás lép az idén érvénybe. újdonság, hogy az alkalmassági vizsga kibővül a pályázók beszédképességének vizsgálatával. a cél itt annak megállapítása, hogy a pályázót beszédképessége alkalmassá teszi-e a pedagógus pályára.

/folyt. köv./

- 6 -

bb. 11./ intézkedés ... folyt./ 1l

a vizsgálatnál tíz-tizenöt soros nyomtatott prózai szöveget olvastatnak a jelölttel, aminek előzetes megismerésére időt adnak. az elbírálásnál figyelembe veszik, hogy vannak-e a vizsgázónak hangképzési zavarai, például súlyos pöszesség, bántó raccsolás, stb., mennyire kifejező, értelmes a felolvasása. a tájszólás nem minősíthető beszédhibának.

a másik változás, hogy az alkalmassági vizsgát minden pályázó abban az intézetben teheti le, ahová felvételét kérte. annak érdekében, hogy az alkalmatlannak bizonyult pályázók más felsőoktatási intézménybe is jelentkezhesenek, - és az ottani felvételi vizsgára is felkészülhessenek - az alkalmassági vizsgát a tavaszi iskolai szünetben, április 5 és 13 között bonyolítják le. a vizsga időpontját a tanító-, illetve óvónőképző igazgatója határozza meg.

a rendelkezés előírja azt is, hogy az alkalmassági vizsga eredményét közölni kell a pályázókkal. azokat, akiket alkalmatlannak minősítettek, az igazgató irányításával működő felülvizsgáló bizottság megegyezően megvizsgálja. akit ez a bizottság is alkalmatlannak talál, annak tudomására hozzák, hogy pedagógus pályára nem megfelelő.

a régebben érettségizett és csak munkahelyi javaslattal pályázóknak május 15 után kell alkalmassági vizsgán részt venniük. /mtl/

-. -

- 7 -

bb. 12. széleskörű vizsgálat az agrár értelmiségi nők helyzetéről

1 fe/hné/e sr La

1968. március 28.

a mezőgazdasági felsőoktatási intézmények hallgatóinak 27 százaléka nő. a mezőgazdasági nagyüzemek fejlődésével a korszerű gazdálkodás kialakulásával párhuzamosan egyre nagyobb az agrár-értelmiségi nők foglalkoztatottságának aránya a mezőgazdaságban, különösen a kertészetben, a kisállat-tenyésztésben, a szakoktatásban és a kutatásban. illetékesek szerint azonban annak ellenére, hogy a mezőgazdaságban még jelentős a szakemberhiány, a végzett női agrárértelmiség nagy hányada mégis a mezőgazdaságon kívül helyezkedik el.

ez csak részben magyarázható azzal, hogy ma még erősen hatnak a társadalmi, gazdasági, üzemszervezési és szociális tényezők. a valódi problémák felkutatására és ezek megoldásának elősegítésére, valamint a most végző fiatal nők könnyebb elhelyezkedése érdekében a magyar nők országos tanácsa, és a kisz központi bizottsága széleskörű tájékozódást kezdeményez a női agrárértelmiség helyzetének feltárására. együttesen megvizsgálják a budapesti kertészeti és szőlészeti főiskolán, a gödöllői agrártudományi egyetemen, valamint a soproni erdészeti és falpari egyetemen az 1955-1956., az 1960-1961, az 1964-1965 és végül az 1965-1966-os évfolyamon végzett nők helyzetét. gőrcső alá veszik a női szakembereknek a termelésben elfoglalt beosztását, munkakörét, életkörülményeit, illetve családi állapotát, lakásviszonyait és szabadidejét. feltérképezik, hogy milyen lehetőségek vannak a többi között a szakmai továbbfejlődésre, miként vesznek részt, illetve igénylik a társadalmi, politikai életben közreműködésüket, van-e szerepük a gazdasági vezetésben.

a mnot és a kisz kb társadalmi aktivistái a kérdőíveken megkérdezettek mintegy tíz százalékát személyesen is felkeresik, hogy a helyszínen elbeszélgessenek problémáikról.

a javaslatokat ez év júliusáig eljuttatják az érdekelt minisztériumokhoz, valamint más állami és társadalmi szervezetekhez. /mt1/

- 8 -

8.30/ju hte 9/60

1002

bb. 13. új fenyőerdők a Bükkben és az aggteleki karsztvidéken
vid kz/ek/kái/il hk 1968. március 28.

a keletbükkii állami erdőgazdaság területén megkezdtek a csemeték kiültetését. a Bükkben, a csereháton, a szendrői környéki hegyekben, valamint a jósvafő-aggteleki karsztvidéken együttesen 500 hektárt erdősitének a tavasszal. a korábbi évekhez mérten lényegesen nagyobb területen ültetnek fenyőt. a sziklás helyeket elsősorban a gyorsannövő lucfenyővel aggtelek-jósvafő környékének karsztos, lemosott talajait pedig erdei- és feketeenyővel telepítik be. a fásítási időny végéig együttesen mintegy másfélmillió csemetét ültetnek el ezen a vidéken /mt1/

bb. 14. színes műhelyek a vasi üzemekben

a vid-szf/tné/kái/il hk

1968. március 28.

a szín-lélektanral kapcsolatos kutatások igazolták, hogy a színhatások befolyásolják a dolgozó embert. nem elég az üzemben a tiszta, világos környezet, légkondicionáló, zajelnyelő berendezések működtetése, nem lehet kellemes hangulatot teremteni a színek harmóniája, vagy éppen ellentéte nélkül. bizonyosodott, hogy azokban az üzemekben, ahol a színdinamikát helyesen alkalmazzák, nő a termelékenység, kevesebb a selet, csökken a balesetek száma.

a könnyű, nehéz, hideg, meleg, passzív, aktív és tűző és tartózkodó színes helyes kombinációját már több üzem alkalmazza vas megyében is. a remix nagyon jól variálta például a klímazellensúlyzó hatásokat: a meleg zománcműhelyben hűvös kék-zöld festésűek a falak, a tekereselőben bársonyos sárgák, ahol vízzel dolgoznak, ott a meleg, élénkítő hus-szín uralkodik a lakástextil vállalat új üzemszéleiben szintén találkoznunk a színes harmóniájával.

a szombathelyi járműjavító vállalatnál egy éve folytatnak színdinamikai kísérleteket, igen jó eredménnyel. a pamutipar egyes üzemszéleiben szintén alkalmazzák a „trópusi”, levegőt ellensúlyzó hűvű színeket. /mt1/

- 9 -

8.35/szb hte 9/60

1002

bb. 15. vizszállítási szerződések

vid kz/sk/ká/il hk

1968. március 28.

t aláírták az első vizszállítási szerződéseket a tiszántúli vízügyi igazgatóság és a hajdu-bihar megyei mezőgazdasági nagyüzemek vezetői. a megyében az idén 150 állami és szövetkezeti gazdaság, illetve társulás igényelt öntözővizet, együttesen mintegy 80 000 holdra. a megkötött vízszolgáltatási szerződések órarendszerű pontossággal szabják meg, hogy melyik gazdaság, mikor, mennyi vizet használhat fel./mti/

bb. 16. kísérlet a kalcium-szilícium előállítására hazai mészből

a vid szf/tné/ká/il hk

1968. március 28.

programozott gyártási folyamat részeként kalcium-szilícium nagyüzemi gyártási kísérletei kezdődtek a zagyvarónai ötvözetgyár 3-as számú elektromos ivfényes kemencéjében. az acélgyártása során képződő oxigének kivonásához szükséges kalcium-szilíciumot eddig külföldön vásárolt karbidból állították elő. a most megkezdett nagyüzemi kísérletek arra irányulnak, hogy az acélgyártásnál nélkülözhetetlen dezoxidáló ötvözőanyagként alkalmazott kalcium-szilíciumot hazai mészből vonják ki.

e nagyüzemi kísérletek már az előzetes kutató munka eredményeire támaszkodnak. a kísérleti-laboratóriumi kiskemencében ugyanis már sikeresen előállították a kalcium-szilícium csekély kalcium tartalmu változatát.

a diósgyőri Lenin kohászati művekben kitűnőre vizsgázott a zagyvarónai ötvözetgyárban kísérletként előállított dezoxidáló ötvözőanyag./mti/

bb. 18. új vizalatti kavicsbányát nyitnak

a vid szf/tné/ká/il hk

1968. március 28.

a borsod megyei nyékládháza község határban, közvetlenül a föld felszíne alatt mintegy 30 méter vastag kavicsréteg húzódik. ezt az értékes építőipari nyersanyagot mesterséges tavakból termelik ki. a debrecen felé vezető főközlekedési ut két oldalán kialakított nagykiterjedésű bányatavakból az idén egymillió-hatszáz ezer köbméter jó minőségű kavicsot küldenek a keleti országrész építkezéseire.
/folyt.köv./

- 10 -

8.43/1u ke 9¹⁰

10-02

bb. 18. / új vizalatti ... folyt./ il

a tavak mélysége sok helyen már meghaladja a tíz métert és így a további kavicsmennyiség felszínre szállítása csak hidropneumatikus kotrókkal gazdaságos. jelenleg két ilyen mélyművelésre alkalmas magyar gyártmányú hajót működtetnek.

a tavak mélyítésével egyidőben gondoskodnak bővítésükről is. az idén nyékládháza, hejőkeresztur és muhi határát érintve a debrecen felé vezető ut jobb oldalán 125 holdas területen mintegy tízmillió köbméter kavics feltárására új bányát nyitnak, amelyet összekapcsolnak a régi tóval. a munkákat már megkezdtek és egyes részekben másfél méter vastag földtakaró eltávolítása után elérték a kavicsréteget./mti/

bb. 19. borjuszoptató, fejőgépmosó automata - a cibaknázi gépjavitó üzem legújabb termékei

a vid kz/sk/ká/il hk

1968. március 28.

a nagyüzemi állattenyésztő telepek, istállók korszerű gépesítéséhez új berendezéseket gyárt a törökszentmiklósi mezőgazdasági gépjavitó vállalat cibaknázi üzeme. a gyártó szalagról már legördült az első tíz automata borjuszoptató az ötletes konstrukció viszonylag egyszerű elvek alapján automatikusan hevíti tőgyelegre a tejet, csirátalanítja a borjak táplálékát és önműködően végzi az adagolást is. a készüléket a dászentmiklósi állami gazdaság tehenészetében mutatják be az állattenyésztési szakembereknek. elkészült az üzemből hazánk első fejőgépmosó berendezésének mintadarabja is. a nagy érdeklődéssel várt konstrukció ugyancsak automatikusan oldja meg a fejőberendezések, csővezetékek tisztításának meg lehetőséget bonyolult feladatát. a mintadarab szakmai minősítése után kezdik meg a sorozatgyártást./mti/

bb. 17. szőlő- és gyümölcs-telepek a duna-tisza közén

b vid kz/sk/ká/il la

1968. március 28.

a duna-tisza közeli mezőgazdasági kísérleti intézet szarkási gyümölcsstermesztési telepén - a kiskunsági homokvidékre leginkább jellemző talajon - a korszerű, gazdaságos nagyüzemi gyümölcsstermesztés formáit tanulmányozzák.

/folyt.köv./

- 11 -

8.50/szb ke 9⁵⁰

10-02

bb. 15. vizszállítási szerződések

vid kz/sk/ká/il hk

1968. március 28.

t aláírták az első vizszállítási szerződéseket a tiszántúli vizügyi igazgatóság és a hajdu-bihar megyei mezőgazdasági nagyüzemek vezetői. a megyében az idén 150 állami és szövetkezeti gazdaság, illetve társulás igényelt öntözővizet, együttesen mintegy 80 000 holdra. a megkötött vízszolgáltatási szerződések órarendszerű pontossággal szabják meg, hogy melyik gazdaság, mikor, mennyi vizet használhat fel./mti/

bb. 16. kísérlet a kalcium-szilícium előállítására hazai mészből

a vid szf/tné/ká/il hk

1968. március 28.

programozott gyártási folyamat részeként kalcium-szilícium nagyüzemi gyártási kísérletei kezdődtek a zagyvarónai ötvözetgyár 3-as számú elektromos ivfényes kemencéjében. az acélgyártása során képződő oxigének kivonásához szükséges kalcium-szilíciumot eddig külföldön vásárolt karbidból állították elő. a most megkezdett nagyüzemi kísérletek arra irányulnak, hogy az acélgyártásnál nélkülözhetetlen dezoxidáló ötvözőanyagként alkalmazott kalcium-szilíciumot hazai mészből vonják ki.

e nagyüzemi kísérletek már az előzetes kutató munka eredményeire támaszkodnak. a kísérleti-laboratóriumi kiskemencében ugyanis már sikeresen előállították a kalcium-szilícium csekély kalcium tartalmu változatát.

a diósgyőri Lenin kohászati művekben kitűnőre vizsgázott a zagyvarónai ötvözetgyárban kísérletként előállított dezoxidáló ötvözőanyag./mti/

bb. 18. új vizalatti kavicsbányát nyitnak

a vid szf/tné/ká/il hk

1968. március 28.

a borsod megyei nyékládháza község határban, közvetlenül a föld felszíne alatt mintegy 30 méter vastag kavicsréteg húzódik. ezt az értékes építőipari nyersanyagot mesterséges tavakból termelik ki. a debrecen felé vezető főközlekedési út két oldalán kialakított nagykiterjedésű bányatavakból az idén egymillió- hatszázezer köbméter jó minőségű kavicsot küldenek a keleti ország rész építkezéseire.
/folyt.köv./

- 10 -

8.43/14 be 9°

10°

bb. 18. / új vizalatti ... folyt./ il

a tavak mélysége sok helyen már meghaladja a tíz métert és így a további kavicsmennyiség felszínre szállítása csak hidropneumatikus kotrókkal gazdaságos. jelenleg két ilyen mélyművelésre alkalmas magyar gyártmányu hajót működtetnek.

a tavak mélyítésével egyidőben gondoskodnak bővítésükről is. az idén nyékládháza, hejőkeresztur és muhi határát érintve a debrecen felé vezető út jobb oldalán 125 holdas területen mintegy tízmillió köbméter kavics feltárására új bányát nyitnak, amelyet összekapcsolnak a régi tóval. a munkákat már megkezdték és egyes részeken másfél méter vastag földtakaró eltávolítása után elérték a kavicsréteget./mti/

bb. 19. borjuszoptató, fejőgépmosó automata - a cibáknázi gépjavitó üzem legújabb termékei

a vid kz/sk/ká/il hk

1968. március 28.

a nagyüzemi állattenyésztő telepek, istállók korszerű gépesítéséhez új berendezéseket gyárt a törökszentmiklósi mezőgazdasági gépjavitó vállalat cibáknázi üzeme. a gyártó szalagról már legördült az első tíz automata borjuszoptató az ötletes konstrukció viszonylag egyszerű elvek alapján automatikusan hevíti tőgyemelegre a tejet, csirátalanítja a borjak táplálékát és önműködően végzi az adagolást is. a készülőket a dászentmiklósi állami gazdaság tehenészetében mutatják be az állattenyésztési szakembereknek. elkészült az üzemben hazánk első fejőgépmosó berendezésének mintadarabja is. a nagy érdeklődéssel várt konstrukció ugyancsak automatikusan oldja meg a fejőberendezések, csővezetékek tisztításának megkezdését bonyolult feladatát. a mintadarab szakmai minősítése után kezdik meg a sorozatgyártást./mti/

bb. 17. szőlő- és gyümölcsbarackosok a duna-tisza közén

b vid kz/sk/ká/il la

1968. március 28.

a duna-tisza közti mezőgazdasági kísérleti intézet szarkási gyümölcsstermesztési telepén - a kiskunsági homokvidékre leginkább jellemző talajon - a korszerű, gazdaságos nagyüzemi gyümölcsstermesztés formáit tanulmányozzák.

/folyt.köv./

- 11 -

8.50/szb k 9°

10°

bb. 17. / sövény ... folyt. / 11

megfigyelik többek között, hogy a nemcs gyümölcsök milyen alanyon fejlődnek a leggyorsabban, s állnak ellentét leginkább a szélsőséges időjárásnak. a hagyományos - a körkörös kialakított - termőfakoronák is divatját multák helyettük a gazdaságosabban gondozható, kevesebb kézi munkát igénylő sövény- gyümölcsösök kerültek előtérbe. a több éves kísérleti megfigyelések szerint az almán kívül a csonthéjasok sővényzerű termesztése is biztató eredményeket hozott. az országban elsőnek itt alakították ki a sövénykajszit. a szakemberek véleménye szerint az új formájú ültetvény forradalmasíthatja a vidék világhírű gyümölcs-termesztését. a korona vízszintes irányu kiterjesztése ugyanis nagyarányu gépesítést tesz lehetővé: a tizenöt méteres sorközökben zavartalanul dolgozhatnak a talaj- és a növényvédő gépek, egyszerűbb, olcsóbb a termés betakarítása is. a régebbi telepítési formánál kétszeres több fát helyezhetnek el a növény sorokban. az ilyen ültetvényeken a termés is több. tavaly például a fiatal sövénygyümölcsösök hozama holdanként több mint 100 mázsa volt, míg a hagyományosan telepített barackosok legjobb termése is csak 30 - 35 mázsa. a több mint három méter magas „baracklugasok”, érdekes és látványos színpompájuk lesznek a vidéknek. /mti/

bb 20. közlekedési balesetek

k ol/-ju 1e

1968. március 28.

a figyelmetlen közlekedés ismét több balesetet okozott budapesten, a VIII. kerület népszínház utca 32. sz. ház előtt rosenberger józsa 67 éves eltartott álló jármű mögött, figyelmetlenül lépett az uttestre, s egy 37/a jelzésű villamos elütötte. az idős nő súlyos sérüléssel szállították kórházba. a VI. kerületi szinnyei merse utca és szondy utca kereszteződésénél vig vilmos 15 éves postai kézbesítő kerekpárjával nem anta meg az elsőbbséget és összeütközött egy személyautóval. a fiut súlyos sérüléssel szállították kórházba.

/ folyt. köv. /

10.43/ju

-12-

de 1139

bb 20. / közlekedési balesetek ...1. folyt/-ju

a IX. kerületben az Üllői ut és a szentkirályi utca torkolatánál kovács györgyné 70 éves takarítónő szabálytalanul ment át az uttesten. egy motorkerékpár elütötte, súlyos sérüléssel szállították a mentők a kórházba.

a szabolcs-megyei ujdombrad községben molnár györgy 23 éves kőműves kerekpárjával ittasan, szabálytalanul közlekedett és összeütközött egy tehergépkocsival. a baleset következtében molnár olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítása után meghalt.

a zala-megyei hahót községben a nagylangyeli kőolajfurási Üzem tehergépkocsija, amelyet török zoltán 41 éves gépkocsivezető vezetett, elütötte a motorkerékpárján arra haladó kiss lászló 26 éves gépkocsivezetőt, sormási lakost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházba szállítás közben, a mentőautóban meghalt. a motorkerékpár pótl-utasa, kiss lászlóné súlyos sérülést szenvedett. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint a balesetet a tehergépkocsi műszaki hibája okozta. a rendőrség a műszaki szakértők bevonásával folytatja a vizsgálatot.

koppányszántó község határában horváth józsef 46 éves tsz traktoros, kocsolai lakos, traktorjával három méter mély árokba zuhant. a traktor maga alá temette, horváthot, aki a helyszínen meghalt. a halálos baleset ügyében megindult a rendőrségi vizsgálat. /mti/

11.05/ju

de

120

-13-

bb 21. gagarin neve elválaszthatatlan a földtani tudományoktól -
dr. nemezc ernő, a magyarhoni földtani társulat elnöke gaga-
rin haláláról

b vid kz/-ju 1e

1968. március 28.

gagarin neve a földtani tudományoktól is elválaszthatat-
lan - mondotta dr. nemezc ernő, a magyarhoni földtani társulat
elnöke, a veszprémi vegyipari egyetem professzora az mti mun-
katársának adott nyilatkozatában. - vele kezdődött meg a nagy
magasságokból történő megfigyelések korszaka, amelyben csodá-
latos lehetőségek nyíltak földünk teljesebb megismerésére.

az ember-vezette űrhajó fedélzeti műszereivel felderít-
tették a föld pontos alakját és a tömegelosztás kérdésében is
előbbre juthattunk. lehetőség nyílt a földünk felső, könnyebb
rétege alatt, különböző mélységekben elhelyezkedő sűrűbb anyag-
ból álló zóna tüzetesebb meghatározására. ez a réteg általában
40-50 kilométerre fekszik a felszíntől, de egyes esetekben sokkal
feljebb vetődik. egyik ilyen kidudorodása éppen a magyar alföldre
esik. ott 20 kilométer mélyen kezdődik az a sűrűbb zóna, amelynek
az egész plánétára kiterjedő precíz feltérképezését a gagarin
nyomdokain haladó űrhajósok végezték majd el. a csak a szput-
nyikkal állapíthatjuk meg azt is, helyes-e a wegener-elmélet,
amely szerint a kontinensek valósággal usznak a mélységekben
lévő olvadt anyagokon és fokozatosan távolodnak egymástól. ame-
rika és európa tényleges távolodását, vagy „lehorgonyzott”,
voltát az űrhajók fedélzetéről laser-sugaras mérésrel lehet
minden kétséget kizáróan kontrolálni. az űrhajósok és az űr-
hajók segítenek abban is, hogy megfigyelhessük olyan távoli je-
lenségeket, amelyekből pontosabban következtethetünk földünk
keletkezésére. mindez még külön is magyarázza, hogy a földtani
tudományok művelőit mélyen megrázta a „gagarin-korszak”,
uttörőjének halálhíre - mondotta dr. nemezc ernő professzor.
/mti/

..-

bb 22. megnyitották a kerthelyiségeket a balaton parton

vid kz/fné-ju 1e

1968. március 28.

csütörtökön öt nagy balaton-parti üdülő és kirándulóhely
több mint tíz idényvendéglője megnyitotta kerthelyiségeit. a
nyári meleg idő miatt ugyanis a szezon előtti időszak szokásos
forgalmánál jóval nagyobb a vendégjárás. a szélvédett vízpar-
ti kerthelyiségekben mindjárt az első nap százával napoztak a
turisták és az üdülők beutaltjai. a télen is nyitvatartó szállodák-
ba jelentkeztek az első külföldi vendégek. balatonfüreden és keszt-
helyen osztrák és német turisták béreltek szállodai szobát.
hamarosan az összes üdülőházak és vendéglők megnyílnak. /mti/

..-

12.00/ju

-14-

se 1242

bb 23. a szabolcs-szatár megyei diákkonferencia ülése

vid kz/fr-ju 1e

1968. március 28.

csütörtökön nyíregyházán ülésezett a 11. szabolcs-szat-
ár megyei diákkonferencia. 20 000 szabolcsi középiskolás és szak-

munkás-tanuló képviselőjében 164 küldött gyűlt össze, hogy meg-
beszéljék a diákokat érintő problémákat és megválasszák a megye
küldöttjeit az országos parlamentre. a korszerű műveltség megszer-
zése, hangsúlyozták a tanácskozáson, az eddiginél hatékonyabb
módszereket igényel. az iskolákban tovább kell gyarapítani a
szemléltető eszközöket és ebben szerepet vállalhatnak a kiz-
szervezetek. kívánatosnak ítélték a felszólalók a különböző
szakkörök számának gyarapítását is, s ugyanígy állásfoglaltak
amellett, hogy az eddiginél szervezetesebben foglalkozzanak ahát-
rányos helyzetben lévő tanulókkal. sok szó esett a tanácskozáson
a pályaválasztási és foglalkozási gondokról, amelyek különösen
nagyok ezen az iparban szegény vidéken. a parlament ülésén 10
küldöttet választottak az országos tanácskozásra. /mti/

..-

bb 24. egy év és kilenchnapi szabadságvesztés halált okozó
gondatlan veszélyeztetésért

vid; kz/fr-ju 1e

1968. március 28.

puskás istván 29 éves miskolci lakos, a putnoki erdőgaz-
daság tehéngépkocsi-vezetője a múlt év december 14-én munkaidé-
jének letelte után italozni ment barátaival. azok megkérték,
hogy vigye el őket ragály községbe. italozójával, a vállalati
gépkocsival indultak utnak. zádorfalván meg betértek a helyi szesz-
főzdébe, ahol ismét italt fogyasztottak. ragály felé haladva a
lejtős, csuszós úton egy veszélyes kanyarban a gépkocsi kereszt-
befordult az úton. az egyik utas különösebb baj nélkül kiugrott,
a másik - német ferenc - kiesett a kocsiból, s olyan szerencsét-
lenül ütődött neki az ut korlátjának, hogy súlyos fejsérülésébe
belehalt.

a miskolci járásbírósa foglalkozás körében elkövetett ha-
lált okozó gondatlan veszélyeztetésért vonta felelősségre pus-
kás istvánt, s egy évi és kilenchnapi szabadságvesztésre ítélte.
a gépjárművezetéstől egy évi időtartamra eltiltotta. a bíró-
ság enyhítő körülményként vette számba, hogy a szerencsétlenség
előidézésében közrejátszott az is, hogy a veszélyes utkanyar
nem volt megjelölve tállával. /mti/

..-

12.50/ju

-15-

se 1342

bb 25. időjárásjelentés

-ju ie

1968. március 28.

a meteorológiai intézet jelenti 1968. március 28-án
délben:

a csendes száraz idő tovább tart

szárazföldünk legnagyobb részén nagykiterjedésű leszálló
légmegzúsítás hatására tovább tart a derült, meleg, száraz idő.
csupán európa északi államaiban okoznak változékony, többfelé
szeles, csapadékos időjárást az óceáni levegő kelet felé áramló,
egymást gyorsan követő hullámai.

házánkban szerdán délnyugaton fátyolfelhős, máshol derült
volt az ég, pécs környékén hat, az ország többi részén 9-11
órán át sütött a nap. a kora délutáni órákban általában 14-19,
délnyugaton helyenként 19-22 fokig emelkedett a hőmérséklet.
ma hajnalban északkeleten néhány helyen gyengén fagyott, máshol
csak plusz 1 és plusz 6 fokig hűlt le a levegő. délelőtt folytatód-
ott a napos, száraz idő. 11 órára 14-17 fokig melegedett fel
a levegő. budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 11,
fok volt, a sokévi átlagnál 3,4 fokkal magasabb. ma 12 órakor
budapesten a hőmérséklet 16 fok, a tengerszintre átszámított
légnyomás 775 mm, mérsékleten süllyed.

várható időjárás péntek estig: kevés felhő, száraz, az év-
szakhoz képest meleg idő. gyenge, napközben kissé élénkebb,
változó irányú szél. reggeli párásság, egy-két helyen köd.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet plusz 1, plusz
6 fok között, néhány helyen gyenge talajmenti fagy. Legmagasabb
nappali hőmérséklet pénteken 20 fok körül.

a duna vízállása : 345 cm. /mti/
--

13.10/ju

le 137

-16-

bb 26. április 1-én nyílik a vendéglátóipari muzeum új kiállítása

t kf/kf-ju ie

1968. március 28.

a várbeli magyar vendéglátóipari muzeum „ idegenforgalom
és vendéglátás magyarországon a xix. század közepéig „ cím-
mel új kiállítást rendezett. a római-, a középkor- és a törökkori
magyarországi vendéglátás fejlődését, a xix. században kibonta-
kozó idegenforgalmunkat ismertető kiállítást csütörtökön sajtó-
tájékoztatón mutatta be dr. borza tiber, a muzeum igazgatója.

a kiállítás egyik legérdekesebb része a xix. századbéli,
sóstóráról való eredeti teljes szállodai szobaberendezés, amelyhez
még zenélő kép is tartozott. az írásos dokumentumokból kitűnik,
hogy az idegenforgalom fellendítése érdekében kiállításokat, kar-
neválokat, sőt megbikaviladalt is rendeztek hazánkban, s nemzet-
közi cserevonatokat szerveztek. a mintegy 5 500 darabból álló
látványos nemzetközi szállodacímke gyűjtemény egész termet tölt
be.

a kiállítás április 1-én nyílik. /mti/
--

bb 27. tájékoztató az élelmiszeripari kutatásokról

t kf/kf/-s ie

1968. március 28.

csütörtökön a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium-
ban dr. vas károly, a központi élelmiszeripari kutató intézet
igazgatója sajtótájékoztatót tartott.

elmondotta, hogy jelenleg 750 nagyképzettségű szakembert
számlál az élelmiszeripari kutatóbázis. élelmiszeripari kutatás-
ra jelenleg évi mintegy 50 millió forintot fordítanak s a kutat-
ási kiadások általában két-két és fél év alatt megtérülnek.

sok új technológiai eljárás megnövelte élelmiszeriparunk
egy-egy ágazatának hatékonyságát. a konzerviparban például a
„ gépesített befőttgyártás „ 20-50 százalékkal növelte a terme-
lékenységet. a dohányiparban az ugynevezett melegtechnológia
nagy mértékben javított a cigaretták minőségén, s kilencven
százalékban gépesített, nagy teljesítményű baromfifeldolgozó
vonalunk nemzetközi híré. a tájékoztatóban bemutatott néhány külön-
leges élelmiszerújdonosságot. ilyen egyebek között az alma és
narancs süritményből, vagy a narancs és kávé keverékéből készült
üdítőital, a nedvességstabilizálással gyártott töltött csokolá-
de, stb. /mti/
--

14.45/ju

le
1570
16. *le*

-17-

bb 30. megkezdődtek a pest megyei orvosnapok

vid gő-ju ie

1968. március 28.

csütörtökön a megyei tanács nagytermében megnyitották a iv. pest megyei orvosnapokat. a tanácskozáson résztvett és fel- szóltat dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter, dr. darabos párt, az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének főtitkára, barinkai oszkárné, a megyei pártbizottság titkára, dr. csicsay iván, a megyei tanács vb. elnökhelyettese. a semmelweis ignác születésének 150. évfordulójára a központi vendezett három napos tudományos seregszemlén neves szakemberek tartanak előadásokat a látogén fertőzésekről. /mti/

bb 31. új áruház nyílt vasváron

vid kz/-ju ie

1968. március 28.

a gyorsan fejlődő, városiasodó vasváron csütörtökön megnyi- tották a 3,5 millió forintos költséggel épült új, korszerű áru- házat, az önkiválasztó módszerrel működő áruházban 4,5 millió forint értékű éru várta a vásárlókat. /mti/

bb 29. aggasztóan csökken a burgonya vetésterülete - ,, második kenyérünkről,, tanácskoztak pécsen

b vid kz/-ju ie

1968. március 28.

,, második kenyérünkről ,, - a burgonyáról - tanácskoztak a déldunántuli megyék szakemberei csütörtökön pécsen. déldu- nántulon az ország második burgonyatermelő körzetében - évente mintegy 50.000 holdon termelik ezt a fontos életmezési cikket. nincs azonban még egy növényünk - hangsúlyozták a tanácskozáson a szakemberek - amely annyi gondot okozna a gazdaságoknak. sok a kártevője, drága a termelése. a hazánkban már mintegy 300 éves multra visszatekintő kultúra éppen ezért az utóbbi években kezd ,, kimenni a divatból,, az idén - a jelek szerint - már aggasz- tó mértékben csökken a termőterület, noha a szükségletek nem kisebbek. évenként és fejenként 100 kiló burgonyát fogyasztunk. nagy mennyiséget dolgoz fel az ipar, s mint takarmány is rendkívül fontos. a szükségletek kielégítése megköveteli, hogy a tudományos kutatás behatóbban foglalkozzon a burgonya kártevői - el- sősorban is a vírusos megbetegedések - elleni védekezés mód- szereinek kidolgozásával, s olyan termelési technológiák kiala- kításával, amely biztosítja a holdankénti 60-70 mázsás hozamot. a számítások szerint ugyanis a burgonya termelése csak ilyen ho- zam mellett kifizetődő. /mti/

15.05/ju

-18-

166
156

16 - Kere

bb 28. velencei tájfestők budapesten a ferenczy-család alkotásai - uitz-kiállítás - sajtótájékoztató a múzeumok programjáról

i ol/fr-ju ie

1968. március 28.

- magyar múzeumok a lakosság számához képest világviszony- latban is a leglátogatottabbak közé tartoznak, - mondotta gönyey antal, a művelődésügyi minisztérium főosztályvezetője csütörtökön a muosz székházában tartott sajtótájékoztatón. 1967-ben 6,044 000- ren fordultak meg a hazai múzeumok termeiben, ahol ezt a látogató- tömeget 1 345 kiállítás, - köztük 383 állandó tárlat fogadta.

a múzeumok gyűjteménye a múlt évben 180 000 egyedi tárgy- gyal gyarapodott, s az új szerzemények között nagyértékű ritkasá- gok is vannak.

az idei tervek egyik érdekessége, hogy a budapesti népraj- zi múzeum április 8-án megkezdí a szentendrei falu-múzeum első házának építését, s a múzeumi hónap alkalmával betekintést nyerhet a skanzen építésének munkálataiba a nagyközönség is. zalaegersze- gen augusztus 20-án avatják fel a göcseji falu-múzeumot, s még az idén vas megyében is megkezdik egy hasonló létesítést.

a szépművészeti múzeumban - varsó, drezda és prága múzeu- mainak képeivel gazdagítva - a velencei tájfestők alkotásai- ból nyílik tárlat, amelyet bemutatnak az említett városokban is. hazánkban a kiállítással egyidejűleg tudományos konferenciát tar- tanak. a nemzeti galéria - egyebek között - a ferenczy-család - károly, valér, béni és noémi - remekeiből nyit tárlatot. ősszel uitz béla életművéből rendeznek tárlatot, amelyre hazavárják a szovjetunióban élő idős mestert is. bemutatják budapesten a dél- dunántuli festők legjobb alkotásait, s kiállítást nyitnak a medgyesy-hagyatékból is.

/ folyt. köv. /

15.30/11

- 19 -

166
166

bb 28. / a velencei... 1. folyt./-ju

a budapesti történeti múzeum ez év novemberében megnyitja várbeli múzeum-palotában a „ fővárosunk múltjának ezer éve, című új állandó kiállítását, s még a tavasszal átadja a közönségnek a romkert duna felé eső részét, valamint a palota alatt feltárt régészeti emlékeket; a lovagtermet, a zsigmondkorabeli kápolnát, stb. a petőfi irodalmi múzeum az aranytől adyig terjedő korszak irodalmáról nyit állandó kiállítást, balassagyarmaton kaput tár a palóc múzeum több megye összefogásából született új, állandó néprajzi kiállítás. különösen idegenforgalmi szempontból lesz jelentős a síófoki múzeumnak a balaton népművészetét bemutató állandó kiállítása.

több kiállítással készülnek a kommunisták magyarországi pártja megalakulásának és a tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulójára. a magyar munkásmozgalmi múzeum újrárendezi a visegrádi-utcai emlékmúzeumot, a magyar nemzeti múzeum az egykori károlyi-palotában nyit tárlatot a polgári demokratikus forradalom 50. évfordulója alkalmából, a magyar tanácsköztársaság jelentőségét, a nemzetközi munkásmozgalomra gyakorolt hatását méltató nagy, reprezentatív kiállítás előkészületei során gyűjtő- és kivitelező pályázatot is hirdetnek. az említettekén kívül szinte valamennyi múzeum kiállítást szentel a tanácsköztársaság emlékének.

egyéb városok között london, bécs, torino, berlin, prága, várna közönsége láthat magyar kiállításokat, s a legtöbb külföldi intézmény ezt saját anyagaival viszonyozza.
/mti/

..

15.20/ju

-20-

bb. 32. Ülést tartott a vasutasok szakszervezetének központi vezetősége

t hbj/mn/1e/gy/1e

1968. március 28.

csütörtökön ülésezett a vasutasok szakszervezetének központi vezetősége. a tanácskozás résztvevőit rüdönyi károly közlekedés- és postaiügyi miniszterhelyettes, a MÁV vezérigazgatója tájékoztatta a vasút idei terveiről. az eddigi felmérések szerint a MÁV-nak 1968-ban összesen 116 millió tonna árut kell továbbítania, csaknem egymillió tonnával többet, mint a múlt évben és várhatóan körülbelül 412,5 millió utas utazik a MÁV vonalain.

az év első hónapjaiban mutatkozó szabad szállítási kapacitások kihasználására a MÁV bizonyos áruféleségekre díjmérsékletet hirdetett. ez is hozzájárult ahhoz, hogy a MÁV első negyedéves tervét március 28-ig 103 százalékra teljesítette és a múlt év hasonló időszakához viszonyítva mintegy 250 000 tonnával többet juttatott rendeltetési helyére. a vasút a közlekedéspolitikai elveknek megfelelően - 1968-ban a legfogalmasabb vonalait fejleszti, körülbelül 260-270 km hosszú újabb vonal-síneket lesznek hízagmentesek. az év végére befejezik a budapest-cegléd vonal villamosítását. járművek beszerzésére 2 084 millió forintot költ a MÁV, vásárol a többi közt 22, egyenként 3 000 lóerős villanymozdonyt, 37, egyenként 2 000 lóerős szovjet diesel-mozdonyt, 20, egyenként 750 - 1 000 lóerős hazai gyártmányú diesel-mozdonyt, 210 személykocsit, 164 hűtőkocsit, 900 nyitott és 700 fedett teherkocsit, sok különleges tehervagont.

az idén a MÁV 59 millió forintot juttat szociális és munkásvédelmi beruházásokra.

a MÁV vezérigazgatójának tájékoztatója után a vasutas szakszervezet központi vezetősége időszeri szervezeti kérdéseket vizsgált meg./mti/

..

- 21 -

16.05/ju

ME
18/60

bb. 33. Üzembehelyezték az ötödik savgyártó egységet a tiszai vegyikombinátban

vid-szf/fné/gy/1e

1968. március 28.

a tiszai vegyikombinát nitrogén műtrágyagyárának bővítése új szakaszhoz érkezett. elkészült az új kompresszorcsarnok, amelyben a meglévő három mellé még négy új, nagyteljesítményű, óránként 16 ezer köbméter gázt sűrítő, szovjet gyártmányú óriáskompresszort helyeztek el. ezenkívül befejezték a hígsvav-üzem ötödik és hatodik savgyártó egységének szerelését is. az elégető rendszerből, kazánból, turbógenerátorból és abszorpciós toronyból álló új egységekkel óránként 10-15 tonnával több salétromsavat állíthatnak elő, mint eddig. naponta tehát 300 tonnával több 34 százalékos nitrogén tartalmú műtrágyát gyárthatnak. így már áprilisban a tvk nitrogén műtrágyagyára a jelenlegi napi 700 tonna helyett 1 000 tonna műtrágyát ad a mezőgazdaságnak./mti/

..

bb. 36. nemes dezső látogatása a pamutnyomóipari vállalat újpesti gyárában

i sz/fr/gy/1e

1968. március 28.

nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagja csütörtökön a pamutnyomóipari vállalat újpesti gyárába, a magyar pamutiparba látogatott, ahol tatár józsef a vállalat gazdasági igazgatója, szávó béla, a 4. kerületi pártbizottság titkára, dóbrentel károly, a magyar pamutipar igazgatója és bíró lászló a gyár pártbizottságának titkára fogadta. nemes dezső megtekintette a gyár több üzemrészét; az egyik szövődet, a gyűrűsfonó- és vígognefonó-üzemet, valamint a napokban elkészült 300 személyes öltözőt. az üzemekben tett körjárata után a gyár társadalmi, műszaki és gazdasági vezetőivel beszélgetést folytatott az aktuális politikai kérdésekről./mti/

..

16.13/ju

- 22 -

Mé
16.10

bb. 34. két tanácsülés - napirenden a borsod megyei vasutkörzetítés és a lenin kohászati művek dolgozóinak szociáliskulturális helyzete

vid-kz/gy/1e

1968. március 28.

csütörtökön, a megyeszékhelyen ülést tartott a borsod megyei tanács, s ugyanekkor került sor miskolc város tanácsának ülésére is.

a megyei tanács ülésén, amelyen ott volt és felszólalt földvári lászló közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes is, széleskörű vita alakult ki többek között a vasuti szállítások körzetítéséről, s a kisforgalmu vasutvonalak kihasználásának racionalizálásáról. az országos programot is tekintetbe véve végül is úgy döntöttek, hogy a miskolc-budapest fővonal borsod megyére eső szakaszán két árugyűjtő körzeti központot alakítsanak ki. az egyik mezőkereszttes-mezőnyárád, a másik mezőkövesd lesz. a tanácsülés egyidejűleg azt is nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a tervezet csak akkor valósítható meg, ha időben megteremtik az árugyűjtő körzeti központokba történő közúti szállítás feltételeit: vagyis a közismerten rossz állapotban levő borsodi utakat alkalmassá teszik a növekvő forgalom lebonyolítására.

miskolc város tanácsa a lenin kohászati művek igazgatóságának beszámolóját hallgatta meg e fontos nagyüzem dolgozóinak kulturális, egészségügyi és szociális helyzetéről. a jelentés rámutatott, hogy az országban először ebben az üzemben tartottak széleskörű szociológiai vizsgálatokat, s ennek alapján dolgozták ki azt átfogó programot, amelynek keretében 150 millió forintot költenek szociális feladatok megoldására. a fokozott gondoskodás eredményeként az utóbbi négy évben a balesetek száma nyolcszázal, a balesetek miatt kiesett műszakok száma pedig 50 százalékkal csökkent. a megoldásra váró legsúlyosabb gondok között is első helyen említette a jelentés a lakáshelyzet javítását.

a városi tanács a szociális-kulturális helyzet javítására több javaslatot tett az üzem igazgatóságának./mti/

..

- 23 -

16.25/ju

Mé
16.10

bb. 37. cirko-gejzer lakások fűtésére - gázkészülék bemutató
1 sz/fr/il ie 1968. március 28.

a fegyver- és gázkészülékgyár legújabb típusu vízmelegítő, lakásfűtő-radiátorai láthatók a pénteken megnyitott közvéleménykutató-kiállításon, amelyet az országos piacutató intézet nagyszobáiban bemutató-teremben rendeznek. a kiállítás megnyitását megelőző csütörtöki sajtótájékoztatón elmondták, hogy az eddigi 10 liter helyett öt és 12 liter átfolyó-képességű gázbojlert készítenek a fürdőszobák és konyhák felszerelésének kiegészítéséhez. legújabb gyártmányuk a cirko-gejzer, amely etage-fűtés helyett két-háromszobás lakás fűtésére alkalmazható, radiátor-hálózat. ez évben várhatóan 300 lakást szerelnek fel cirko-gejzerrel./mti/

bb. 38. a budapesti ügyvédi kamara tiltakozása
fné/il ie 1968. március 28.

ilias iliou jeles görög ügyvédet, aki manolisz gléosz védője volt és kitünt az emberi jogok odaadó védelmében, a görög katonai diktatúra 11 hónapja betegen fogva tartja. a budapesti ügyvédi kamara elnöksége aggodalommal értesült arról, hogy ilias iliou egészségi állapota rosszabbodott, és életveszélyben forog, az elnökség tiltakozik ilias iliou további fogvatartása ellen és kéri az illetékesektől azonnali szabadlábra helyezését./mti/

bb. 40. ndk kulturális hét sajszentpéteren
vid kz/il ie 1968. március 28.

a borsodi bányász kulturális hetek eseménysorozata keretében csütörtökön a sajszentpéterei bányász művelődési házában a német demokratikus köztársaság életét bemutató kiállítás nyílt. a kiállítás az ugyanitt megrendezendő ndk kulturális hét nyitánya volt. a továbbiakban az ndk dolgozóinak építőmunkáját bemutató filmek vetítése, az ndk-ról szóló véleménybeszámolók, szellemi vetélkedők szerepelnek a programban./mti/

..

- 24 -

1645/11
1968

bb. 39. tárgyalások a kodak és a forte együttműködéséről
1 sz/fr/gy/ie 1968. március 28.

csütörtökön befejeződött a francia kodak-pathé társaság budapesti műszaki tudományos előadás-sorozata, amelyet a chemolimpex székházában a vállalat közreműködésével rendeztek. alain joffrin, a francia cég exportosztályának képviselője az mti munkatársának elmondta: - az előadásorozat célja nem közvetlenül üzletkötés, hanem a műszaki tudományos körök tájékoztatása, a személyes kapcsolatok felvétele volt. ez a rendezvény a magyar-francia műszaki tudományos kapcsolatok ápolását szolgáló események sorozatába tartozik, csakugy, mint a tavaly budapesten megtartott és a rövidesen ismét sorra kerülő, francia műszaki hét. tárgyalásokat kezdtünk a kodak és a forte gyártmányok összehangolásáról, például arról, hogy a kodak színes negatívjaihoz forte-papír készülhessen. célunk olyan magyar műszaki központ létrehozása, ahol magyar papír- és vegyszer felhasználásával lehetne a kodak-filmeket előhívni. a forte-n kívül több más vállalattal is tárgyaltunk a műszaki tudományos együttműködés lehetőségeiről, a kapcsolatok fejlesztésének módszereiről./mti/

..

bb. 41. a komárom megyei diákpárlament ülése
vid-kz/gy/ie 1968. március 28.

csütörtökön tatabányán összeült a komárom megyei középiskolák és szakmunkásképző intézetek tanulóinak 2. parlamenti. a vita fő témája a korszerű műveltség elsajátítása volt. a megyében az utóbbi években nagymértékben megnőtt a továbbtanuló diákok száma. az idén kétszer annyian érettségiznek, mint négy évvel ezelőtt. e nagyszámú diák, hangsúlyozták a tanácskozás küldöttjei, olyan tudásanyagot akar szerezni, amely biztosítja, a szüntelen fejlődő világban az eligazodást. ezt sürgette a tanácskozáson elhangzott számos interpelláció is. az országos diákpárlamentre a komárom megyei iskolák képviselői 9 küldöttet választottak./mti/

..

bb. 42. josef klaus
gy/ie 1968. március 28.

osztrák kancellár táviratban mondott köszönetet fock jenőnek, a minisztertanács elnökének franciaországi utazásakor küldött jókívánságaiért, amelyeket ausztria felett átrepülve intézett hozzá./mti/

..

16.50/11 - 25 -

16.50/11
1968

bb. 43. Komócsin zoltán előadása az mszmp politikai akadémiáján

k ol/fr/gy/1e

1968. március 28.

Komócsin zoltán, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága politikai akadémiáján csütörtökön az építők rózsája ferenc művelődési házában „a budapesti konzultatív találkozó és a nemzetközi kommunista mozgalom néhány időszerű kérdése”, címmel előadást tartott. az előadáson politikai és társadalmi életünk számos ismert személyisége jelent meg/mti/

bb. 44. kiállítás a mladá letá könyvkiadó legszebb termékeiből

t ol/fr/gy/1e

1968. március 28.

Rudo mőríc, a mladá letá szlovák ifjúsági könyvkiadó igazgatója csütörtökön a budapesti csehszlovák klub helyiségében tájékoztatta a magyar újságírókat a kiadó munkájáról. a sajtótájékoztatón résztvett Ludo zubek író, a hazánkban is ismert „indiák aránya”, és a „dr. jesenius”, szerzője is.

az igazgató többek között elmondta, hogy a mladá letá megalapításától, 1950-től kezdve mintegy 2 400 művet adott ki, összesen 30 milliós példányszámban. 1963-ban megalapította az ifjú olvasók klubját, amely 90 000-res létszámával ezidő szerint a legnépesebb olvasóklub szlovákiában.

a sajtótájékoztató után bemutatták a közönségnek a kiadó mintegy 400 szép kötetéből válogatott kiállítást, defoe, may károly, verne gyula művei mellett sorakoznak fel a hazai szerzők művei, amelyek közül nem egy díjat nyert. így például bozena nemcová: szlovák népmesék című könyvét - aloe klímó illusztrálta, - aranyéremmel jutalmazták a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulója alkalmából rendezett moszkvai nemzetközi könyvkiállításon.

a kiállítást április 6-ig láthatja a közönség./mti/

bb. 45. ülést tartott a közlekedési dolgozók szakszervezetének központi vezetősége

k hbj/mn/gy/1e

1968. március 28.

csütörtökön a közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezetének központi vezetősége ülést tartott, amelyen megjelent somoskői gábor, a szot titkára is. az ülésen tóth istván főtisztár ismertette, hogy a központi vezetőség apparátusa milyen segítséget nyújt a vállalati, illetve üzemi szakszervezeti bizottságoknak./mti/

- 26 -

17.00/ju

klj
1968

bb. 46. részvétlívirat gagarin elhunya alkalmából

fné/gy/1e

1968. március 28.

a. a. grecsko elvtársnak,
a szovjetunió marsallja, a szovjetunió honvédelmi minisztere

m o s z k v a

tisztelt miniszter elvtárs!

engedje meg, hogy a magyar néphadsereg egész személyi állománya és a magam nevében legmélyebb részvételem fejezzem ki j. a. gagarin ezredesnek, a szovjetunió hősnének, az űrkutatás úttörőjének, nagy tudású, bátor harcosának tragikus halála alkalmából.

mélyen megrendített bennünket az a fájdalmas veszteség, amely a testvéri szovjet népet, a szovjet hadsereget, az élenjáró szovjet űrkutatást és az egész tudományos világot érte gagarin elvtárs halálával. népünk és fegyveres erőink örökre megőrzik a hős szovjet űrhajós j. a. gagarin emlékét - nemes emberi tulajdonságait -, aki elsőként repült fel a világűrbe, s akinek e nagyszerű tette az emberi tudás és bátorság szimbólumává vált.

kérem önt marsall elvtárs, tolmácsolja őszinte részvétünket a szovjet űrhajósok kollektívájának.

őszinte tisztelettel:

czinege lajos vezérezredes, a magyar
népköztársaság honvédelmi minisztere

x x x x

/folyt. köv./

- 27 -

17.25/ju

klj
1968

bb. 43. Komócsin zoltán előadása az mszmp politikai akadémiáján

k ol/fr/gy/1e

1968. március 28.

komócsin zoltán, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága politikai akadémiáján csütörtökön az építők rózsza ferenc művelődési házában „a budapesti konzultatív találkozó és a nemzetközi kommunista mozgalom néhány időszerű kérdése”, címmel előadást tartott. az előadáson politikai és társadalmi életünk számos ismert személyisége jelent meg/mti/

bb. 44. kiállítás a mladá letá könyvkiadó legszebb termékeiből

t ol/fr/gy/1e

1968. március 28.

rudo möríc, a mladá letá szlovák ifjúsági könyvkiadó igazgatója csütörtökön a budapesti csehszlovák klub helyiségében tájékoztatta a magyar újságírókat a kiadó munkájáról. a sajtótájékoztatót résztvevő Ludo Zúbek író, a hazánkban is ismert „indiák aranya”, és a „dr. jesenius”, szerzője is.

az igazgató többek között elmondta, hogy a mladá letá megalapításától, 1950-től kezdve mintegy 2 400 művet adott ki, összesen 30 milliós példányszámban. 1963-ban megalapította az ifjú olvasók klubját, amely 90 000-res létszámával ezidőszereint a legnépesebb olvasóklub szlovákiában.

a sajtótájékoztató után bemutatták a közönségnek a kiadó mintegy 400 szép kötetéből válogatott kiállítást, defoe, may károly, verne gyula művei mellett sorakoznak fel a hazai szerzők művei, amelyek közül nem egy díjat nyert. így például bozena nemcová: szlovák népmesék című könyvét - a lojz klímo illusztrálta, - aranyéremmel jutalmazták a nagy októberi szocialista forradalom 50. évfordulója alkalmából rendezett moszkvai nemzetközi könyvkiállításon.

a kiállítást április 6-ig láthatja a közönség./mti/

bb. 45. ülést tartott a közlekedési dolgozók szakszervezetének központi vezetősége

k nbj/mn/gy/1e

1968. március 28.

csütörtökön a közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezetének központi vezetősége ülést tartott, amelyen megjelent somoskői gábor, a szot titkára is. az ülésen tóth istván főtisztár ismertette, hogy a központi vezetőség apparátusa milyen segítséget nyújt a vállalati, illetve üzemi szakszervezeti bizottságoknak./mti/

- 26 -

17.00/ju

17.00
17.00

bb. 46. részvétlívirat Gagarin elhunytá alkalmából

fné/gy/1e

1968. március 28.

a. a. grecko elvtársnak,
a szovjetunió marsallja, a szovjetunió honvédelmi minisztere

moszkva

tisztelt miniszter elvtárs!

engedje meg, hogy a magyar néphadsereg egész személyi állománya és a magam nevében legmélyebb részvételem fejezzem ki j. a. gagarin ezredesnek, a szovjetunió hősnének, az űrkutatás úttörőjének, nagytudású, bátor harcosának tragikus halála alkalmából.

mélyen megrendített bennünket az a fájdalmas veszteség, amely a testvéri szovjet népet, a szovjet hadsereget, az élenjáró szovjet űrkutatást és az egész tudományos világot érte gagarin elvtárs halálával. népünk és fegyveres erőink örökre megőrzik a hős szovjet űrhajós j. a. gagarin emlékét - nemes emberi tulajdonságait -, aki elsőként repült fel a világűrbe, s akinek e nagyszerű tette az emberi tudás és bátorság szimbólumává vált.

kérem önt marsall elvtárs, tolmácsolja őszinte részvétlívemet a szovjet űrhajósok kollektívájának.

őszinte tisztelettel:

czinege lajos vezérezredes, a magyar
népköztársaság honvédelmi minisztere

x x x x

/folyt. köv./

- 27 -

17.25/ju

17.25
17.30

bb. 46. /részvétávirat.... 1. folyt./ gy

a komszomol központi bizottságának

kedves elvtársak!

mély megrendüléssel értesültünk a megdöbbentő hírről, hogy március 27-én próbarepülés közben életét veszítette jurij alekszejevics gagarin ezredes, a világ első űrhajója és vlagyimir szerjogin mérnöke ezredes.

megrendítő számunkra, hogy megszünt dobogni annak az embernek a szíve, aki elsőként hagyta el a földet, hogy bizonyosságot tegyen a szovjet tudomány korszakalkotó eredményéről, hogy további beláthatatlan tudományos fejlődés távlatait nyissa meg az emberiség előtt. több volt ez, mint hőstett: gagarin a világűr meghódításának, a szocialista tudomány magasbátörésének szimbólumává vált. nevét ismerik és tisztelik a föld minden részén. mosolygó, kedves egyéniségét szívébe zárta az egész emberiség. jurij alekszejevics gagarin ezredes, a szovjet nép hő fia, a lenini komszomol neveltje örökre beírta nevét az emberiség és a tudományok történetébe.

a lenini komszomollal együtt, mi, magyar fiatalok is kegyelettel emlékezünk a hősről, az emberről, a kiváló kommunistáról, akinek nevét hazánkban is kisz szervezetek, intézmények, ifjúsági brigádok és uttörő csapatok őrzik kegyelettel. gagarint példaképének tekintik az egész világ haladó ifjúsága, mert nemcsak kiválóan képzett, bátor űrhajós volt, hanem egész életében odaadóan küzdött az ifjúság legnemesebb törekvéseinek, a népek békéjének és jólétének megvalósításáért.

kedves barátaink !

mély együttérzéssel osztozunk jurij alekszejevics gagarin és vlagyimir szerjogin halálával ért gyászotokban és a magyar ifjúság őszinte részvétét tolmácsoljuk a szovjet népnek, a szovjet ifjúságnak, az űrhajósok bátor családjának, a lenini komszomol központi bizottságának.

magyar kommunista ifjúsági
szövetség központi bizottsága

/mti/

17.45/il

- 28 -

bb. 35. magyar asztronauták gagarinról

sb/fr/gy/1e

1968. március 28.

az asztronautikával foglalkozó magyar szakemberek körében is nagy megrendülést keltett jurij alekszejevics gagarin ezredesnek, a szovjetunió hősnének, a szovjet űrhajósok csoportvezetőjének halálhíre.

mint sinka józsef fizikus, a szesz központi asztronautikai szakosztálya vezetőségének tagja elmondta, mély fájdalommal emlékeznek gagarinra, aki 1961. április 12-én a vosztok-1. űrhajó fedélzetén az emberiség első képviselőjeként tört utat a világűrbe. hősi tette nemcsak az űrhajózás, hanem az egyetemes tudomány történetében is új korszakot nyitott. szovjet űrhajós bizonyította be elsősorban kézzelfoghatóan a világnak, hogy korunk tudománya az emberi bátorság segítségével hívásával képes a természet kozmikus erőinek meghódítására. - gagarin űrhajójának visszatérése óta alig 7 esztendő telt el, de a tudomány máris a holdra küldendő első emberi expedíció megvalósításán fáradozik. felvonultatja ehhez az elektronika és a rakétatechnika teljes modern fegyvertárát. a tervek, amelyek már sok tekintetben a megvalósítás stádiumába jutottak, elképzelhetetlenek lettek volna anélkül a kozmikus hőstett nélkül, amelyet gagarin 108 perces űrutazása jelentett. nagy fájdalommal tölt el bennünket, hogy éppen ő nem érthette meg az általa megnyitott utnak ezt a közeli szakaszát, amikor ember lép a holdra./mti/

bb. 48. kihirdették a járműlakatos szakmunkástanulók versenyének eredményét

vid-szf/mn/gy/1e

1968. március 28.

csütörtökön hirdették ki a járműlakatosipari tanulók országos versenyének végeredményét. a szombathelyen szerdán és csütörtökön megrendezett döntőben 22 dunaujvárosi, dunakeszi, székesfehérvári, pécsi, miskolci, szolnoki, budapesti és szombathelyi versenyző közül klincsók lászló, a dunakeszi járóműjavító vállalat szakmunkástanulója került az első helyre.

a versenyzők közül huszan megkapták a szakmunkásbizonyítványt. a verseny győztese, klincsók lászló jutalma ezenkívül külföldi utazás./mti/

- 29 -

18.00/ju

dk
18.00

bb. 49. országszerte mély részvétellel gyászolják az első űrhajós

ö vid-kz/mn/gy/1e

1968. március 28.

mint a vidéki jelentések hírül adják, gagarin halála országszerte mély megrendülést keltett. a fiatal mecseki bányászvárosban - komlón - személyes ismerősként, barátként tartották számon a világ első űrhajósát, aki 1961 augusztusában - a komló várossá nyilvánításának 10. évfordulóján rendezett ünnepségeken - feleségével együtt a körükben tartózkodott. a látogatás emlékére komló tiszteletbeli polgárvá választotta, utat, iskolát neveztek el a városban a hős űrpilótáról. a haláláról szóló szomorú hír elhangzása után a városi tanácsház homlokzatára felkerült a fekete lobogó. a komlói kossuth bánya két üzemében dolgozó gagarin-brigád, amely még a világszrenzációt keltő űrrepülés idején vette fel az első űrhajós nevét, a hír hallatára feketével csúszta fel a műhely falán függő gagarin-kép aranykeretét. a brigád minden tagja gyászszalagot visel. elhatározták, hogy a kollektíva egy tagja elutazik a temetésre és utazási költségeit közösen fedezik. az aranyfokozattal kitüntetett szocialista brigád tagjainak kedves, személyes ismerőse volt a híres űrpilóta. komlói látogatásáról többszáz fényképet őriznek, s ezekből hamarosan emlék-kiállítás rendeznek.

rendkívüli röggyűlésen fejezte ki megrendülését a hős szovjet űrpilóta halála alkalmából a pécsi pannónia sörgyár gagarin-brigádja is. a hétszeres szocialista brigád tagjai a szovjet nagykövetségre küldött táviratukban hangsúlyozták: megőrzik példaképük emlékét, nevéhez méltóan vesznek részt a szocialista építmunkában. pécsen a kish megyei bizottságnak tagjai csütörtök délelőtt tartott ülésükön egyperces néma felállással adóztak gagarin emlékének.

a somogyi üzemekben, intézményekben, iskolákban, kish-alapszervezetekben gyár-röggyűléseken fejezték ki részvétüket a hős űrpilóta halála felett. a kaposvári kórház gagarin nevét viselő kish-szervezete, a tanítóképzők gyakorló iskolájának gagarin kisdobos-őrse, a pamutfonóipari vállalat kaposvári gyárának dolgozója, a megyei földhivatal szakemberei a szovjetunió magyarországi nagykövetségéhez intézett táviratukban fejezték ki együttérzésüket./mti/

..

- 30 -

18.15/ju

mti
18.15

embargo 19.00 óráig!!

bb. 50. az mszmp kb, az elnöki tanács a kormány részvétávirat

fnó/gy/1e

1968. március 28.

a szovjetunió kommunista pártja központi bizottságának,
a szovjetunió legfelső tanácsa elnökségének,
a szovjetunió minisztertanácsának

moszkva

kedves elvtársak!

az egész magyar közvélemény mély megrendüléssel értesült jurij alekszejevics gagarin ezredes űrhajós pilóta, a szovjetunió hőse és vlagyimir szergejevics szerjogin mérnökezedes repülőegység parancsnok, a szovjetunió hőse tragikus haláláról.

eltávozott közülünk a szovjet népnek az a hős fia, aki történelmi küldetést vállalva először tört ki a föld légköréből, megnyitva az emberiség űrkorszakát. a szovjet nép annyi bátor fiának áldozata után most jurij gagarinnal és vlagyimir szerjoginnal két felejtethetetlen embert veszített el az emberiség szebb jövőjéért, boldogságáért folytatott küzdelemben. jurij gagarin és vlagyimir szerjogin életükkel, tetteikkel, hősiességükkel és áldozatkészségükkel egy új korszak szimbólumai.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa és a magyar forradalmi munkás paraszt kormány egész népünk nevében mélységes részvétét fejezi ki a szovjetunió kommunista pártja központi bizottságának, a szovjetunió legfelső tanácsa elnökségének, a szovjetunió minisztertanácsának. népünk átérzve a két nagyszerű ember áldozatát, osztozik a szovjet nép és a gyászoló családok mélységes fájdalmában.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága,
a magyar népköztársaság elnöki tanácsa,
a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány

/mti/

..

18.05/ju

- 31 -

mti
18.05

bb. 47. állattenyésztési tanácskozás kecskeméten

vid-kz/gy/ie

1968. március 28.

állattenyésztési tanácskozást rendeztek csütörtökön kecskeméten a bács-kiskun megyei mezőgazdasági Üzemek szakembereinek részvételével. az ország ellátása szempontjából fontos, nagyhatáru megyében - mutattak rá a tanácskozáson - az utóbbi években sikerült olyan helyi adottságoknak megfelelő fajtákra cserélni a törzsalományt, amely garancia a bács-kiskun megyei állattenyésztés minőségi fejlődésére. a legszebb eredményekről a szarvasmarhatenyésztéssel kapcsolatban adtak számot. a megye nagyüzemei ma már 13 000-nél több törzskönyvezett tehenet tartanak, s utódnevelésre csak olyan egyedeket jelölnek ki, amelyek 3 800 - 4 500 liter tejet adó anyaktól származnak. szépen gyarapszik a korábban megcsappant lóállomány. főképpen igás- és versenylovakat nevelnek a megye közös gazdaságai, s ebből az elmúlt évben már keréken 1 millió forinttal növelték bevételeiket. a juhászatok ugyancsak gyors fejlődésnek indultak. a sertésenyésztés egyik nagy gondját az jelenti, hogy az állomány többsége még mindig zsirjellelű, s ez egyre kevésbé kelendő a piacon. a szakemberek állást foglaltak emellett, hogy a fogyasztás igényeihez igazodva mielőbb történjék meg az áttérés a sovány húst adó fajták tenyésztésére./mti/

bb. 51. félautomata telefonösszeköttetés magyarország és ausztria között

hbj/mn/gy/ie

1968. március 28.

budapesten részlegesen üzembehelyezték a félautomata telefonközpontot, s ennek eredményeként csütörtökön megteremtették a félautomata telefonösszeköttetést magyarország és ausztria között. a két ország telefonközpontjaiban dolgozó kezelők közvetlenül hívhatják - tárcsázhatják - a szomszédos ország előfizetőit. a megnyitó beszélgetés horn dezső, a közlekedés- és postaiügyi miniszter első helyettese, a posta vezérigazgatója, valamint dr. benno schaginger államtitkár, az osztrák posta vezérigazgatója között folyt le. a szívélyes hangú beszélgetés során a két vezérigazgató annak a reménynek adott kifejezést, hogy a távbeszélő szolgálat korszerűsítésével is tovább bővülnek a két ország közötti kapcsolatok./mti/

- 32 -

18.30/ju

18.31

fr

bb. 52. elhunyt bacsilla sándor

gy/ie

1968. március 28.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa a „szocialista hazáért érdemrend,, tulajdonosa. temetése március 30-án, szombaton 10 órakor lesz az újpesti megyeri temetőben

mszmp 14. ker. bizottsága.

/mti/

bb. 53. szakszervezeti küldöttség utazott szófiába

fné/gy/ie

1968. március 28.

geréb sándornénak, a szot titkárának vezetésével küldöttség utazott szófiába, a szakszervezetek tanácskozására. a tanácskozáson megvitatják azokat a lehetőségeket, amelyekkel fokozottabban járulhatnak hozzá az izraeli agresszió következményeinek felszámolásához, a palesztinai menekültek súlyos helyzetének megjavításához./mti/

szakszervezeti világszövetség európai tagszervezetei és az arab

bb. 54. kabalevszkij debrecenben

vid-kz/gy/ie

1968. március 28.

szerdán debrecenbe érkezett d. b. kabalevszkij, a szovjet zenei élet egyik vezető egyénisége. április 1-én saját rekviemjét dirigálja az alföldi városban. résztvesz a liszt ferenc zeneművészeti főiskola debreceni tagozatának tiszteletére rendezett hangversenyén, találkozik a város zenepedagógusaival, majd a fővárosba utazik. a szovjet vendég-művészt, aki már érkezése napján megtartotta első próbáját az énekkarral, öröög lászló, a debreceni tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese köszöntötte./mti/

...

19.50/gy

- 33 -

fr
ju

bb. 55. megkezdődött az 5. szinkronfilm szemle

vid szf/mn/ie/gy/ie

1968. március 28.

csütörtök délután a debreceni apolló filmszínházban ünnepelesen megnyitották az 5. szinkronfilm szemlét. a debreceni városi tanács, a magyar filmművészek szövetsége és a hajdu-bihar megyei moziüzemi vállalat közös rendezésében sorra kerülő szemlén megjelentek a szinkronfilmek készítői, ott voltak a megye és a város közéletének képviselői.

kiss imre, a hajdu-bihar megyei tanács vb elnökhelyettese megnyitójában elmondta: a tavalyi szemléhez képest az idén bővített programmal várják az érdeklődőket, mert a mozifilmeken kívül ezúttal a televízió szinkronfilmjei is zsűri elé kerülnek.

elsőnek a „csavargók köztársasága„ című szovjet filmet vetítették le a zsűri és a közönség előtt. ugyanakkor a művész moziban a televízió szinkronfilmjeinek szemléje kezdődött meg, a don carlos című nyugatnémet tv-film vetítésével.

a négynapos debreceni szinkronfilm szemle eredményeit vasárnap este hirdetik ki./mti/

bb. 56. magyar-bolgár és magyar-lengyel egészségügyi együttműködési munkaterv

gy/ie

1968. március 28.

csütörtök délután az egészségügyi minisztériumban aláírták a magyar-bolgár és a magyar-lengyel egészségügyi együttműködési egyezmény 1968-1969. évi munkatervét. a munkaterveket magyar részről dr. farádi lászló, az egészségügyi miniszter első helyettese, bolgár részről dr. v. kalajdzsijev, az egészségügyi miniszter első helyettese, lengyel részről w. titkow közegészségügyi miniszterhelyettes írta alá. az aláírásnál jelen voltak az egészségügyi minisztérium és a bolgár, illetve a lengyel nagykövetség munkatársai./mti/

19.55/gy

KL
Egy

- 34 -

bb. 57. időjárásjelentés

mn/gy/

1968. március 28.

a meteorológiai intézet jelentése csütörtök este:

a csendes, száraz idő tovább tart

az évszakhoz képest meleg idő. gyenge, napközben kissé mérsékelte, változó irányú szél. reggeli párásság, egy-két helyen köd. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 20 fok körül./mti/

bb. 58. a cimea elnökségének és a divsz irodájának ülése

se/gy/ie

1968. március 28.

a cimea /gyermek- és serdülőkorú mozgalmak nemzetközi bizottsága/ elnöksége és a divsz budapesti irodája együttes ülésének második napján, csütörtökön lezárta a cimea 1968. évi munkatervét. az ülés résztvevői táviratot intéztek a kom-szomol központi bizottsághoz, kifejezésre juttatva mély részvétüket jurij gagarin tragikus elhunytja alkalmából./mti/

bb. 59. magyar-eak árucsereforgalmi megállapodás

t sz/se/gy/ie

1968. március 28.

az egyesült arab köztársaság és a magyar népköztársaság kereskedelmi delegációi március 23-28 között gazdasági tárgyalásokat folytattak budapesten. a kedvező légkörben lezárított tárgyalások eredményeként csütörtökön a külkereskedelmi minisztériumban aláírták a két ország 1968. évi árucsereforgalmát szabályozó jegyzőkönyvet.

az árucsereforgalmi jegyzőkönyvet magyar részről dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes, az egyesült arab köztársaság részéről husszein khaled hamdi, a gazdasági- és külkereskedelmi minisztérium államtitkára írta alá.

/folyt. köv./

19.58/gy

KL
Egy

- 35 -

bb. 59. / magyar-eak.... 1. folyt./ gy

az aláírásnál jelen volt bacsoni jeno, a külkereskedelmi miniszter első helyettese, a külügyminisztérium, a pénzügyminisztérium és a külkereskedelmi minisztérium több vezető munkatársa. ott volt abdel fattah fouad, az egyesült arab köztársaság budapesti nagykövete.

husszein khaled hamdi az aláírás alkalmából az mti munkatársának a következő nyilatkozatot adta:

- tárgyalásaink mindvégig barátságos légkörben, a megértés szellemében folytak. magyarország főként hengerelt árut, alumíniumot, gyógyszereket, vegyi anyagokat, gépi felszereléseket szállít az eak-ba gyapot, rizs és más mezőgazdasági termékek, valamint különböző félkész és kész iparcikkek ellenében. az egyesült arab köztársaság magyarországra irányuló szállításaiban jelentős hányadot képeznek a textiliák, a ruházati cikkek és a hűtőszekrények. a két ország gazdaságának, valamint együttműködésének fejlődésével párhuzamosan szélesedik azoknak a termékeknek a köre, amelyeket az árucserreforgalomban egymásnak szállíthatunk./mti/

--

20.00/gy

ll
cm

- 36 -

bb. 60. megemlékezések makszim gorkijról

t cs/se/ll ie

1968. március 28.

makszim gorkij születésének 100. évfordulója alkalmából csütörtökön a vigszínházban emlékestet rendeztek. a magyar szovjet baráti társaság és a színház rendezte ünnepségen megjelent bojti jános külügyminiszterhelyettes, dr. mihályfi ernő, az mszbt elnöke, jakab sándor, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, katona imre, az mszmp budapesti bizottságának titkára, hantos jános, a fővárosi tanács vb. elnökhelyettese, demeter sándor, a kulturális kapcsolatok intézetének alelnöke. ott volt az ünnepségen f. j. tyitov, a szovjetunió budapesti nagykövete.

barabás tiberi író ismertette makszim gorkij életutját, méltatta ma is élő és haté eszméit, majd a vigszínház együttese bemutatta gorkij: a nap fia című drámáját.

xx x

a centenárium alkalmából az egyetemi színpadon gorkij emlékműsort rendeztek, több neves előadóművész közreműködésével.

x x x

a budapesti műszaki egyetem központi könyvtárában csütörtökön gorkij életművét bemutató kiállítás nyílt./mti/

--

bb. 61. nemzetközi konferencia a háztartási villamoskészülékek szabványosításáról

t nbj/se/gy/1e

1968. március 28.

a háztartási villamosgépek és berendezések szabványosításáról, biztonságos használatáról gondoskodó nemzetközi szervezet, a villamosberendezések előírásait jóváhagyó nemzetközi bizottság - a cea - március 20-tól 30-ig budapesten tartja tanácskozását. ebből az alkalomból csütörtökön délután a gellért szállóban sajtótájékoztatót tartottak, ahol a 20 ország mintegy 240 küldöttének eddig végzett munkájáról/mti/

20.35/gy

20¹¹

--

- 37 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

il le

1968. március 28.

mai bb 46 hírünk első részét / a honvédelmi miniszter táviratát /

v i s s z a v o n j u k ,

helyette a következő szöveget adjuk:

a. a. gracsko elvtársnak
a szovjetunió marsallja
a szovjetunió honvédelmi minisztere

m o s z k v a

tisztelt miniszter elvtárs!

a magyar néphadsereg személyi állománya megdöbbenéssel vette a hírt jurij alekszejevics gagarin ezredes, a szovjetunió hőse, az űrkutatás bátor utörője és nagy tudású harcosa, valamint vlagyimir szergejevics szerjogin mérnökezredés repülőparancsnok, a szovjetunió hőse tragikus haláláról.

megrendített bennünket az a fájdalmas veszteség, amely a testvéri szovjet népet, az élenjáró szovjet űrkutatást és az egész tudományos világot érte. mindannyian, akik ismertük jurij gagarint, a világűrbe először feljutott hős szovjet űrhajóst, szerettük és tiszteltük őt, a melegszívű kommunista embert, a bátor katonát.

mélyen átérezzük a testvéri szovjet népet, a szovjet hadsereget ért súlyos veszteséget, amelyet e két nagyszerű szovjet ember halála jelent. soha nem feledjük az emberi haladást szolgáló hősi tetteket és emléküket örökre megőrizzük szívünkben.

kérem miniszter elvtárs, engedje meg, hogy jurij alekszejevics gagarin és vlagyimir szergejevics szerjogin elvtársak hősi halála alkalmából a magyar néphadsereg egész állománya és a magam nevében legmélyebb részvételemet és őszinte együttérzésemet fejezzem ki önnek és a gyászoló családoknak.

czinege Lajos vezérezredes,
a magyar népköztársaság
honvédelmi minisztere.

2140/gy

kl
2140

- 38 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

p a r l a m e n t

1968. március 28.

bkk 1. megkezdte tanácskozását az országgyűlés

t zs/gg-tm zs

1968. március 28.

csütörtökön délelőtt 11 órakor összeült az országgyűlés. az ülésen részt vett losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, továbbá apró Antal, biszku béla, fehér Lajos, gáspár sándor, kállai Gyula, komócsin Zoltán, és szirmai István, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője foglalt helyet.

az ülést kállai Gyula, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. bejelentette, hogy az elnöki tanács az országgyűlés múlt év december 22-én berekesztett ülészaka óta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését - az alkotmány rendelkezéseinek megfelelően - bemutatta és a jelentést a képviselők kezhez kapták. az országgyűlés az elnöki tanács jelentését tudomásul vette.

kállai Gyula tájékoztatta a képviselőket arról, hogy a minisztertanács megbízásából dr. Korom Mihály igazságügyminiszter benyújtotta hozzá a szabálysértésekről szóló törvényjavaslatot. a benyújtott törvényjavaslatot előzetes tárgyalás céljából kiadta az országgyűlés jogi-, igazgatási- és igazságügyi bizottságának, s megkapták az országgyűlés tagjai.

/folyt.köv./

11.20/ju

kl 12.2

-1-

parlament

bkk 1. /megkezdte... 1. folyt./-lm

Beszámolt az országgyűlés elnöke arról is, hogy a jogi-, igazgatási- és igazságügyi bizottság indítványt nyújtott be az országgyűlés ügyrendje egyes szakaszainak módosítására. az ügyrend-módosító javaslatot a képviselők szintén kézhez kapták.

Végül Kállai Gyula bejelentette, hogy öt képviselő jegyzett be interpellációt. az interpellációk tárgyát Priesztor Olga jegyző ismertette, ezt követően Kállai Gyula indítványára az országgyűlés a következő tárgysorozatot fogadta el:

- 1./ a szabálysértésekről szóló törvényjavaslat;
- 2./ a legfőbb ügyész beszámolója;
- 3./ a legfelsőbb bíróság elnökének beszámolója;
- 4./ a legfelsőbb bíróság elnökének megválasztása;
- 5./ az országgyűlés ügyrendjének módosítása;
- 6./ interpellációk.

Ezután napirend szerint megkezdődött a szabálysértésekről szóló törvényjavaslat tárgyalása. dr. Korom Mihály igazságügyi miniszter emelkedett szólásra, s tartotta meg expozéját.

/dr. Korom Mihály beszédét március 27-1 be. 65. számú kiadásunkon közöltük. az embargót feloldjuk./

/folyt. köv./

M. 27/ju

se

-2-

a szerkesztőségek figyelmébe!

Javítás a mai bkk 1. /megkezdte tanácskozását.../ című hírre:

a hír első bekezdésének 5. sora végétől a szöveg helyesen:

.... Komócsin Zoltán, nyers rezsó és

11.30/ju

se 12.2

-3-

szekesztosegek figyelmebe!

hi/gg-lm zs

március 27-1 bb 65. sz. kiadásunkra - dr. korom
minály igazságügyminiszter beszédére - az alábbi javításokat
adjuk:

a 6. folytatás ötödik bekezdésének első sorában a
„teljes,, szó elmarad, így a helyes szöveg: ... természetesen
nem jelent uniformizálást.

a 8. folytatás utolsó bekezdésében, az alulról szá-
mitott harmadik sorban kimarad a következő szöveg:

Legelőgazdálkodási szabályzat megszegése./mt1/

112.05/ju

de 12 42

-4-

parlament

bkk 1. /megkezdte... 2. folyt./-lm

az elnök ezután dr. gonda györgynek, a jogi, igazga-
tási és igazságügyi bizottság elnökének, a szabálysértésekről
szóló törvényjavaslat előadójának adta meg a szót. /beszédét
tegnapi bb 70-es kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk./

dr. gonda györgy beszéde után az elnökkel kállai gyula
bejelentette, hogy a törvényjavaslat vitájában eddig 14 képví-
selő jelentkezett felszólalásra, majd szünetet rendelt el.

/folyt.köv./

12.27/ju

13 32

de

--5-

a szerkesztőségek figyelmébe!

Lm

javítás a tegnapi bb 70-es számú hirre /dr. gonda györgy./

az első megszólítás alatti bekezdés 5. sorában a szöveg helyesen:

... előterjesztett törvénytervezet **e l f o g a d á s á t** a ki-
nyomtatott....

12.27/ju

de 13.27

-6-

p a r l a m e n t

kb

bkk1. /megkezdte... 3. folyt./-lm

szünet után az országgyűlés dr. beresztóczy miklós elnök-
letével megkezdte a törvényjavaslat vitáját. az első felszólaló,
bartha jános, hajdu-bihar megye 8-as számú választókerületének

képviselője egyebek között hangsúlyozta, hogy a szabálysértési
jogterület átfogó rendezését, a joganyag egységes elvi alapokon
nyugvó, korszerű és áttekinthető szabályozását **társadalmi érdek**
sürgette, nevezetesen a kisebb súlyú jogsértések megelőzése, ille-
tőleg számának csökkentése.

- az új törvénytervezet - folytatta a képviselő - termékeny
vitában érett, csiszolódt, s jól példázza törvényalkotásunk
szélesedő demokratizmusát. rendelkezéseinek sorában különösen
fontos, hogy a lehetőséghez mérten egységesítette az elbírálásra
hivatott szervek eljárását. ennek az egységesítésnek szükségszerű-
ségét aligha kell magyarázni.

a képviselő példaként említette meg, hogy a vásárlók meg-
károsítása miatt a tanácsok igazgatási osztályai és az állami ke-
reskedelmi felügyelőség egyaránt eljárhat, noha teljesen indoko-
latlan, hogy azonos ügyben két különböző szerv más-más eljárási
szabályt alkalmazzon. rámutatott: külön figyelmet érdemel, a köz-
ségi szabálysértési hatóság létrehozása. a gondos előkészítés alap-
ján létrejött törvénytervezet - hangsúlyozta bartha jános -, haté-
kony eszköz lesz az eljáró szervek kezében az állampolgári fegyve-
lem megszilárdítására, a szabálysértések megelőzésére, a kisebb
súlyú jogsértések megtorlására.

a képviselő ezután arról beszélt, hogy már most fel kell
készülni a törvény gondos végrehajtására.

meggyőződésem - fejezte be felszólalását bartha jános -,
hogy a törvény ismerete visszatart a hiba elkövetésétől, csökken-
ti a szabálysértések számát, oldja, sorvasztja a közönyt. a tör-
vényjavaslatot elfogadom, elfogadásra javaslom.

/folyt. köv./

13.00/ju

de 13.27

-7-

parlament

bkk. 1. /megkezdődött...4.folyt./e

pongrác Imréné /győr, 5. választókerület/ kifejezte azt

a meggyőződését, hogy szocialista jogalkotásunk az új szabálysértési törvénnyel ismét fontos lépéssel jut előbbre, s mindinkább megközelíti azt a célt, hogy jogrendszerünk az élet minden területén szorosabban alkalmazkodjék a megváltozott gazdasági és társadalmi viszonyokhoz. feltétlenül szükséges a szocialista társadalomnak megfelelő egységes, új jogrendszer kialakítása azért is, mert az eddigi jogszabály-rendszert olykor még a szakemberek is nehezen igazolták el. pedig az lenne a kívánatos, hogy a paragrafusokban kevésbé járatos emberek is világosan felismerjék, mikor követnek el szabálysértést. rendkívül fontos, hogy az új szabálysértési törvény könnyen áttekinthető, a gyakorlati életben felmerülő eseteket átfogó, világos legyen, hogy a laikusok is kiismerjék magukat benne.

a képviselő több kiegészítést, illetve módosítást javasolt a törvénytervezetben. helyeselte például, hogy a jogszabály nem ismerése senkit nem mentesít a felelősség alól, s indítványozta, hogy ez alól tekintsék kivételnek azt az esetet, amikor a jogszabályt nem hirdették ki a szabályoknak megfelelően.

javasolta, hogy a pénzbírság legmagasabb összegét községi tanács rendelete esetén 500 forintban határozzák meg - szemben a jogszabályban szereplő 200 forinttal. ezt azzal indokolta, hogy gyakran visszaesőkkel szemben kell eljárni, akiknél a 200 forintos bírság nem eléggé visszatartó hatású. másrészt a községi tanácsok a jövőben az eddiginél jelentősebb szabálysértési ügyekben is eljárhatnak majd, így indokolt a kiróható bírság összegének felemelése.

/folyt.köv./

13.005/ju

-8-

de

1330

parlament

bkk. 1. /megkezdődött...5.folyt./e

dr. Feksz István /szabolcs-szatmár megye 11. számú választókerülete/ hangsúlyozta: helyes törekvés, hogy amint a gazdasági életben, a jogi mechanizmusban is ott legyen a döntés joga, ahol a politikai felelősség jelentkezik. ennek az alapelvek az érvényesítése hozzájárul az állami élet demokratizmusának továbbfejlesztéséhez, jól szolgálja az államigazgatás gyakorlatának egyszerűsítését.

megyejében szerzett tapasztalatokról szólva dr. Feksz István elmondotta, hogy szabolcsban, ahol a lakosoknak 76 százaléka községekben él, a korábbi szabálysértési eljárási módok miatt - a városba, a járási székhelyekre beidőzés folytán - kevés híján 90 ezer ember esett ki egy év alatt hosszabb-rövidebb időre a munkából, s ilyenformán mintegy 79 ezer munkanap ment veszendőbe. a mostani törvényjavaslat szerint a helybeli ügyintézésrel lényegesen rövidülhet az ilyen „vesztésglista”.

a képviselő véleménye szerint a községi tanácsoknál szabálysértési bizottságok megalakítása a demokratizmus továbbfejlesztésének irányába hat, s lényegében az ülnökrendszer szelősítését jelenti. az ülnökrendszer eddig mind a büntető, mind a polgári bíráskodásban, mind pedig a munkaügyi döntőbizottságoknál jól bevált, a tapasztalatok szerint az ügyek érdemi intézésénél kedvező változást hozott. az egy-egy ügy elbírálásában és az érdemi döntésben résztvevő ülnökök ugyanis olyan mértékben ismerik az elkövetőnek, a környezetnek, az összes - családi, emberi, vagyoni, stb. - körülményeit, illetve vonatkozásait, amely ismeret semmiféle bizonyítási eljárással nem pótolható. bizvást remélhető, hogy ezzel a gyakorlattal megalapozott döntések születnek majd, maradéktalanul érvényesül az az elv, hogy a döntésnek legyen egyfelől nevelő, másfelől a szőbanforgó cselekmény hasonló elkövetésétől visszatartó hatása.

indítványozta a képviselő: a törvényjavaslat végrehajtási utasításába kerüljön be olyan fejezet is, amely lehetőséget teremt arra, hogy ha a községekben működő szabálysértési bizottságok az általuk hozott határozatról rövid időn belül megállapítják, hogy az helytelen volt, akkor a döntést meg tudják változtatni. az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága előterjesztésének azzal a részével, hogy az eljárás megszüntetéséről a feljelentőt, azaz a sértettet értesíteni kell, a felszólaló nem értett egyet. ellenvéleményét azzal indokolta; sok ilyen ügy van, a megszüntető értesítés nagy megterhelést jelentene, egyébként pedig javarészt ugyanis helyben történnek ezek az eljárások, s az eredményről az érdekelt mindenképpen tudomást szerez.

a képviselő a törvényjavaslatot - észrevételeinek figyelembevételével - az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

13.53/e

- 9 -

de

parlament

bkk 1. /megkezdődött ... 6. folyt./-lm

dr. szokola károlyné, /somogy megye 7. számú választó-

kerület/ az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi állandó bizottságának tagja elmondta, hogy a szabálysértésekről szóló törvény tervezetéről - még mielőtt a plénum elé került - széles körű vita zajlott le a bizottságban: 34 észrevétel hangzott el, amelyek közül 23 javaslat egyrészt a törvény tervezetében tükröződik, másrészt a végrehajtásról később elkészülő jogszabályban jelentkezik majd.

abban jelölte meg a napirenden levő új jogszabály jelentőségét, hogy a korábbi bonyolult szabályozással szemben egységes szerkezetbe foglalja a szabálysértések valamennyi tényállását, s ugyanakkor meghatározza az ügyekben eljáró szervek feladatát és hatáskörét. ezzel párhuzamosan a különféle tényállásokról intézkedő körülbelül 300 korábbi jogszabály hatályon kívül kerül, illetőleg a megváltozott körülményekhez igazítva módosul.

a szocialista tulajdon védelmével kapcsolatos szemlélet pozitív formálódásáról is szólt a képviselő. elmondta, hogy néhány évvel ezelőtt bizony nem volt problémátlan a termelődüvetkezők közös vagyonának védelme. gyakran a tanuként meghallgatott tévesz-tagok, s nem egy alkalommal a vezetők is, a cselekményt nem a szocialista tulajdon elleni vétségként fogták fel, hanem úgy vélekedtek, hogy „a miénk, hadd vigyék...”. ma már nemcsak határozottan védik az emberek a közös tulajdont, hanem tőlük telhetően a gyarapításán is fáradoznak, s kivétel nélkül elmarasztalják azokat, akik akár tevőlegesen, akár mulasztással veszélyeztetik, károsítják.

vázolta a képviselő, hogy a törvény - elfogadása után - elsősorban azzal egyszerűsíti az ügyintézkést, hogy körülbelül minden negyedik ügyet a szabálysértők lakó, illetőleg munkahelyéhez legközelebbi helyen: a községi tanácsok végrehajtó bizottságának szakigazgatási szerveinél intéztet el. sok utazástól, munkaidő-kieséstől mentesülnek ezzel a megidézettek.

a törvénytervezetet elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

14.00/ju

-10-

parlament

bkk 1. /megkezdődött ... 7. folyt./-lm

dr. nezvál ferenc, zala megye 8-as számú választókerü-

letének országgyűlési képviselője hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslat kidolgozása uttörő munkának számít, mert sem a baráti sem a kapitalista országokban nem készítettek eddig még ilyen átfogó szabálysértési kódexet.

- a törvényjavaslat a szocialista demokrázius követelményeinek elsősorban azzal tesz eleget, hogy a társadalom tagjainak széles körét vonja be a szabálysértési ügyek elbírálásába, - mondotta a továbbiakban, majd arról beszélt, hogy kiemelkedően fontosnak tartja a községi tanács szabálysértési hatáskörének megerősítését. a törvényjavaslatba és az egyes szabálysértésekről szóló kormányrendeletbe felvett mintegy 200 szabálysértésből 37 kerül az alacsonyabb szintű államigazgatási szerv hatáskörébe.

méltatta a törvényjavaslatnak azt a rendelkezését, amely a községi szabálysértési eljárásban lehetővé teszi, hogy az ügyet ne egy személy, hanem bizottság bírálja el. ebben esetenként a megfelelő szakember, a községi orvos, vagy állatorvos is helyet kaphat. rámutatott: a törvényjavaslat a demokrázius jegyében azt az elvet követi, hogy az ügyeket ott bírálják el, ahol az a legcélszerűbb, ahol az elkövetőt a legjobban ismerik. ezért rugalmas illetékeségi szabályokat állapít meg, amelyek lehetővé teszik, hogy a felelősséggravonás ne csak az elkövetés helyén, hanem az elkövető lakóhelyén, vagy munkahelyén is megtörténhessen. ez messzemenően figyelembe veszi az állampolgárok érdekeit, és többek között elkerülhetővé teszi, hogy a lakóhelyétől távol dolgozó és ideiglenesen a munkahely közelében tartózkodó elkövető köteles legyen a szabálysértési ügy tárgyalására távoli állandó lakóhelyére utazni.

- újszerű és a demokráziust tükrözi a határozat nyilvános közzétételének lehetősége. ez biztosítja, hogy a szabálysértési eljárásban hozott határozat ne maradjon ismeretlen az elkövető munkahelyének, vagy lakóhelyének közössége előtt, ha ez a megelőzést szolgálja. ugyanakkor a törvényjavaslat alapvetően humanista szellemével összhangban soha sem kötelező a nyilvános közzététel elrendelése. érvényesül tehát az a követelmény, hogy a nyilvánosságra hozatallal ne okozzanak aránytalanul súlyos erkölcsi kárt.

megemlékezett arról, hogy a törvényjavaslat előkészítését is széleskörű demokrázius jellemezte, majd nyomatékosan aláhúzza, hogy a javaslat elfogadása után a jogalkalmazókra a sor: a gyakorlatban kell érvényt szerezniök a törvény szellemének. felhívta a figyelmet arra, hogy az állampolgároknak is meg kell ismerniök a törvény tartalmát és jelentőségét. csak így érhető el, hogy csökkenjen a szabálysértések száma, zökkenőmentesen fejlődjön társadalmi rendünk és még szélesebb körben jusson érvényre a szocialista demokrázius.

a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt.öv./
14.15/ju

-11-

parlament

bkk 1. /megkezdődött ... 6. folyt./-lm

dr. szokola károlyné, /somogy megye 7. számú választó-

kerület/ az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi állandó bizottságának tagja elmondta, hogy a szabálysértésekről szóló törvény tervezetéről - még mielőtt a plénum elé került - széles körű vita zajlott le a bizottságban: 34 észrevétel hangzott el, amelyek közül 23 javaslat egyrészt a törvény tervezetében tükröződik, másrészt a végrehajtásról később elkészülő jogszabályban jelentkezik majd.

abban jelölte meg a napirenden levő új jogszabály jelentőségét, hogy a korábbi bonyolult szabályozással szemben egységes szerkezetbe foglalja a szabálysértések valamennyi tényállását, s ugyanakkor meghatározza az ügyekben eljáró szervek feladatát és hatáskörét. ezzel párhuzamosan a különféle tényállásokról intézkedő körülbelül 300 korábbi jogszabály hatályon kívül kerül, illetőleg a megváltozott körülményekhez igazítva módosul.

a szocialista tulajdon védelmével kapcsolatos szemlélet pozitív formálódásáról is szólt a képviselő. elmondta, hogy néhány évvel ezelőtt bizony nem volt problémátlan a termelőszövetkezetek közös vagyonának védelme. gyakran a tanuként meghallgatott tévesz-tagok, s nem egy alkalommal a vezetők is, a cselekményt nem a szocialista tulajdon elleni vétségként fogták fel, hanem úgy vélekedtek, hogy „a miénk, hadd vigyék...”. ma már nemcsak határozottan védik az emberek a közös tulajdont, hanem tőlük telhetően a gyarapításán is fáradoznak, s kivétel nélkül elmarasztalják azokat, akik akár tevőlegesen, akár mulasztással veszélyeztetik, károsítják.

vázolta a képviselő, hogy a törvény - elfogadása után - elsősorban azzal egyszerűsíti az ügyintézkést, hogy körülbelül minden negyedik ügyet a szabálysértők lakó, illetőleg munkahelyéhez legközelebbi helyen: a községi tanácsok végrehajtó bizottságának szakigazgatási szerveinél intéztet el. sok utazástól, munkaidő-kieséstől mentesülnek ezzel a megidézettek.

a törvénytervezetet elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

14.00/ju

se

-10-

parlament

bkk 1. /megkezdődött ... 7. folyt./-lm

dr. nezvál ferenc, zala megye 8-as számú választókerületének országgyűlési képviselője hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslat kidolgozása uttórk munkának számít, mert sem a baráti sem a kapitalista országokban nem készítettek eddig még ilyen átfogó szabálysértési kódexet.

- a törvényjavaslat a szocialista demokratizmus követelményeinek elsősorban azzal tesz eleget, hogy a társadalom tagjainak széles körét vonja be a szabálysértési ügyek elbírálásába, - mondotta a továbbiakban, majd arról beszélt, hogy kiemelkedően fontosnak tartja a községi tanács szabálysértési hatáskörének megeremtését. a törvényjavaslatba és az egyes szabálysértésekről szóló kormányrendeletbe felvett mintegy 200 szabálysértésből 37 kerül az alacsonyabb szintű államigazgatási szerv hatáskörébe.

- a törvényjavaslat a szocialista demokratizmus követelményeinek elsősorban azzal tesz eleget, hogy a társadalom tagjainak széles körét vonja be a szabálysértési ügyek elbírálásába, - mondotta a továbbiakban, majd arról beszélt, hogy kiemelkedően fontosnak tartja a községi tanács szabálysértési hatáskörének megeremtését. a törvényjavaslatba és az egyes szabálysértésekről szóló kormányrendeletbe felvett mintegy 200 szabálysértésből 37 kerül az alacsonyabb szintű államigazgatási szerv hatáskörébe.

méltatta a törvényjavaslatnak azt a rendelkezését, amely a községi szabálysértési eljárásban lehetővé teszi, hogy az ügyet ne egy személy, hanem bizottság bírálja el. ebben esetenként a megfelelő szakember, a községi orvos, vagy állatorvos is helyet kaphat. rámutatott: a törvényjavaslat a demokratizmus jegyében azt az elvet követi, hogy az ügyeket ott bírálják el, ahol az a legközelebbi, ahol az elkövetőt a legjobban ismerik. ezért rugalmas illetékeségi szabályokat állapít meg, amelyek lehetővé teszik, hogy a felelősségrevonás ne csak az elkövetés helyén, hanem az elkövető lakóhelyén, vagy munkahelyén is megtörténhessen. ez messzemenően figyelembe veszi az állampolgárok érdekeit, és többek között elkerülhetővé teszi, hogy a lakóhelyétől távol dolgozó és ideiglenesen a munkahely közelében tartózkodó elkövető köteles legyen a szabálysértési ügy tárgyalására távoli állandó lakóhelyére utazni.

- ujszerű és a demokratizmust tükrözi a határozat nyilvános közzétételének lehetősége. ez biztosítja, hogy a szabálysértési eljárásban hozott határozat ne maradjon ismeretlen az elkövető munkahelyének, vagy lakóhelyének közönsége előtt, ha ez a megelőzést szolgálja. ugyanakkor a törvényjavaslat alapvetően humanista szellemével összhangban soha sem kötelező a nyilvános közzététel elrendelése. érvényesül tehát az a követelmény, hogy a nyilvánosságra hozatallal ne okozzanak aránytalanul súlyos erkölcsi kárt.

megemlékezett arról, hogy a törvényjavaslat előkészítését is széleskörű demokratizmus jellemezte, majd nyomatékosan aláhúta, hogy a javaslat elfogadása után a jogalkalmazókban a sor: a gyakorlatban kell érvényt szerezniük a törvény szellemének. felhívta a figyelmet arra, hogy az állampolgároknak is meg kell ismerniük a törvény tartalmát és jelentőségét. csak így érhető el, hogy csökkenjen a szabálysértések száma, zökkenőmentesen fejlődjön társadalmi rendünk és még szélesebb körben jusson érvényre a szocialista demokratizmus.

a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

14.15/ju

se

-11-

parlament

bkk. 1. /megkezdődött...8.folyt./e

ujhelyi sándorné /békés megye 3-as választókerület/

többek között azt hangsúlyozta, hogy a szabálysértésekről szóló tervezet törvénytervezetével olyan fontos kódex-szel kapcsolódik jogalkotásunk, amely elősegíti az államigazgatási tevékenység eredményesebbé tételét és olyan eljárási rendet állapít meg, amely biztosítja a szabálysértési ügyek gyors elintézését. e jogterület mindaddig rendkívül szerteágazó, bonyolult volt, s meglehetősen sok gondot okozott még a jogalkalmazóknak is. az új jogszabály-kódex viszont - támaszkodva az előkészítés során a képviselők véleményére is - megkönnyíti az egységes értelmezést és az egységes végrehajtási gyakorlat kialakulását.

a képviselő ezután kiemelte, hogy a törvényjavaslat a szabálysértést - helyesen - egységes jogintézményként kezeli, s lényegében azonos jogi, anyagi jogi és eljárási elveket érvényesít mind az általános, mind az eddig elkülönített pénzügyi /vám, deviza/ szabálysértések gyakorlatában. helyes az is, hogy a törvényjavaslat ebbe a jogintézménybe olvasztja a felügyeleti bírságolás alapjául szolgáló magatartást, az úgynevezett szabálytalanságot.

ujhelyi sándorné a következőkben kiemelte: az új kódex korszerű, időtálló. a jogszabály érényeként említette, hogy megengedi a szabálysértési eljárás mellőzését, megszüntetését, ha a fegyelmi felelősségre vonás egymagában is megfelelően szolgálja a társadalom védelmét.

a törvényjavaslatot mind a maga, mind a békés megyei képviselőcsoport nevében elfogadta, s elfogadásra javasolta.

ezután ebédszünet következett.

/folyt.köv./

14.20/ju

de

-12-

parlament

bkk 1. /megkezdődött ... 9. folyt./-lm

szünet után dr. beresztóczy miklós elnökletével folytatódott a vita.

dr. mátyai pál képviselő /fejér megye 3-as választókerület/

rámutatott, hogy a törvénytervezetet jónak tartja, mert rendelkezései megfelelnek politikánkknak, eljárásjogi intézkedései demokratikusak, biztosítják a gyorsaságot, az egyszerűséget, a védelem szabadságát.

- mint gyakorló ügyész, különösen örülök a tulajdon elleni szabálysértés értékhatára felemelésének - mondotta -, mert ez lehetővé teszi, hogy a büntetőeljárás útjáról eltereljük olyan kisebb súlyú cselekményeket, amelyek végeredményben megtévedt emberek első botlásai.

elmondotta, hogy a parlament ülésére készülve, megvizsgáltatott 250 szabálysértési ügyet, beszélgetett szabálysértési eladókkkal, igazgatási szervek vezetőivel, s e tájékozódások tapasztalatai figyelemre méltó. a különböző szakigazgatási szervek, mint például a vízügyi igazgatóság, az építési osztály, nincsenek megelégedve azzal, ahogyan az általuk képviselt érdekeket a szabálysértési hatóság védi. helytelennek tartják azt a felfogást, ahogy a szabálysértési hatóság egy-egy feljelentést elbírál. az állásfoglalás gyakran sablonos. ennek oka, hogy nincs meg a szervezeti feltevétele annak, hogy a szabálysértési ügyintéző rendszeresen tájékozódik az igazgatás érdekeinek változásairól. bírságolási gyakorlatuk nem eléggé differenciált. általában 50-400 forint között bírságolnak, mintha ez lenne az értékhatár. e bírságokban nem tükröződik a veszély foka, az elkövető személy körülményei. akkor is bírságolnak, amikor elég lenne a hivatalos figyelmeztetés, s nem mindig azt bírságolják, akit kellene.

az új törvény alapján kialakítandó gyakorlatnak abból kell kiindulnia, hogy a szabálysértési eljárás is a hatalom adminisztratív eszköze. akkor kell szabálysértésért eljárást indítani, ha a cselekmény érdekeinket oly mértékben sérti, hogy adminisztratív felelősségrevonást igényel, és nem mindig akkor, ha egy magatartásról kimutatható, hogy beleütközik egy-egy paragrafusba. a felelősségrevonásban jobban kell differenciálni, s figyelembe kell venni, hogy konok szembenállóról, vagy csupán felületés, gondatlan emberről van-e szó. fel kell mérni, hogy az illető műveltsége, ismeretei alapján mit tud a tilalmakról, milyenek anyagi viszonyai, s mekkora az a pénzbírság, amely az elkövetőt olyan érzékenyen érinti, hogy őt és másokat is visszatartson érdekeink megsértésétől.

/folyt.köv./
16.00/ju

14

-13-

parlament

bkk. 1. /megkezdődött...10.folyt./e

tudnunk kell nemcsak bírsággal, hanem a törvényben foglalt egyéb intézkedésekkel is védeni érdekeinket. ehhez a törvényjavaslat rendkívül széles skálát biztosít, a figyelmeztetéstől az 5000 forintos pénzbüntetésig, sőt kivételes esetekben az elzárásig. szabálysértési politikánkhoz hozzá kell tartoznia a szabálysértési normák megismertetésének, elfogadtatásának is, mert enélkül nem fog csökkenni a szabályszegés.

a törvényjavaslatot elfogadom, s az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlom.

krasznai károlyné /szolnok megye 5.számú választókerület/

képviselője a törvénytervezethez kiegészítő javaslatot fűzött. indítványozta, hogy legyen a törvénynek olyan fejezete is, amely a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetésről intézkedik. indokolásul elmondta, hogy a törvénynek ilyen értelmű bővítésével mentesíteni lehetne az amúgy is túlságosan igénybe vett bíróságokat, elsősorban a kisebb súlyú közlekedési szabálysértések tárgyalása alól; márpedig az ilyen ügyek sajnálatosan szaporodnak.

a képviselő indítványa szerint azt a személyt, aki foglalkozása szabályainak megszegésével egy vagy több ember életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanul közvetlen veszélynek teszi ki, ötezer forintig terjedhető pénzbírsággal kellene sújtani - ha az elkövetett cselekmény veszélyessége a társadalomra csekély fokú. ez a rendelkezés nem vonatkozhatna a vezetés közben, illetve azt közvetlenül megelőzően szeszestalt fogyasztó gépjárművezetőkre.

a törvényjavaslatot az általa kért kiegészítéssel elfogadta, s az országgyűlésnek is így ajánlotta elfogadásra.

/folyt.köv./

16.10/ju

-14-

parlament

bkk. 1. /megkezdődött...11.folyt./e

sümei jános /nógrád megye 5. választókerület/ rámutatott:

a törvényjavaslat készítői - nagyon helyesen - figyelembe vették, hogy kisebb súlyú cselekményekről, szabálysértésekről van szó, amelyeket mindennapi körülmények között követnek el, olyanok, akik a legtöbbször nem ellenséges szándékkal kerülnek szembe a jogszabályokkal.

helyeselte a szabálysértési ügyeknek a helyi tanácsok hatáskörébe utalását, mert ez az ügyintézkedést lényegesen gyorsítja. örömmel üdvözölte a törvényjavaslatnak azt az intézkedését is, hogy a községi tanácsoknál bizottságot hozhatnak létre egy-egy bonyolultabb ügy megtárgyalására, érdemi eldöntésére.

rámutatott arra, hogy a törvényjavaslat 37 szabálysértés-fajta utal a községi tanácsok jogkörébe. ez a járási igazgatási szervezet sok munkától mentesíti, azonban a járásoknak továbbra is segítenük kell a községi tanácsokat. ezzel kapcsolatban felvetette azt a gondolatot, nem kellene-e jogvégezett embert beállítani több község hasonló feladatainak ellátására. az eljárás előkészítése, lefolytatása, a határozatok megszerkesztése ugyanis bizonyos szabályok szerint kell hogy történjen, s ez sok munkát, hozzáértést igényel.

kiemelte a törvényjavaslat néhány új vonását. az eljárás gyorsítását segíti elő például az a rendelkezés, hogy a makacs szabálysértőket ügyész mellőzésével is elő lehet vezetni. nagyon helyes intézkedése a törvénytervezetnek, hogy az olyan szabálysértési ügyeket, amelyeket munkaviszonnyal, vagy tagsággal összefüggésben követnek el, fegyelmi hatósághoz lehet áttenni. a képviselő véleménye szerint az ilyenfajta eljárásnak lényegesen nagyobb a visszatartó ereje.

a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt.köv./

16.15/nju

-15-

bkk. 1. /megkezdődött ... 12. folyt./-lm

dr. bodogán jános, veszprém megye 10 számú választókerü-

letének országgyűlési képviselője hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslat megfelel az átfogó jellegű rendezés követelményeinek, egy-szerre szabályozza a szabálysértésekkel kapcsolatos általános jogi kérdéseket és az ezekkel összefüggő speciális eljárási rendszert. helyeselte a decentralizálással kapcsolatos megoldásait, mert - mint mondotta - demokratikus fejlődésünk útjára megköveteli, hogy az ügyeket ott bírálják el, ahol történnek. méltatta a törvényjavaslat kidolgozóinak körültekintő, alapos munkáját, majd több módosító indítványt terjesztett elő.

rámutatott: szükségesnek tartja, hogy a községi tanács rendeletével megállapítható 200 forintos bírságolási maximumot 500 forintra emeljék fel. javasolta továbbá, hogy a többi tanácsi fokozat között is jobban differenciálják a pénzbírság felső határát. legyen a járási, a járási jogú városi és a fővárosi kerületi tanács által alkotandó rendeletek bírság-maximuma 1000, a megyei jogú városi és a fővárosi tanácsé pedig 3000 forint.

kifejtette: nem tartja szükségesnek, hogy továbbra is szabálysértési hatóság legyen a tűzoltóság. a tűzrendészeti szabálysértések esetében minden további nélkül eljárhatnak a tanácsi szabálysértési szervek; a tűzoltóság pedig teljes energiáját tulajdonképpen feladataira fordíthatja. hangsúlyozta: számtalan tragédiát előzhetnének meg azzal, ha a garázdaság és a verekedés egyértelműen szabálysértésnek minősülne. a házon belüli garázdaság és a családi verekedés esetén is. szorgalmazta: a jogszabályban is mondják ki, hogy a családban történő veszélyes fenyegetés is szabálysértés. ezt kívánja a jogszabály érthetősége, és a veszélyeztetett családok védelme.

javasolta, hogy a botránys részegség állapotában elkövetett szabálysértés miatt eljáró szerv az alkoholelvonó kurára utalásra is kezdeményezzen eljárást. indítványozta: legalább szabálysértésként legyen értékelhető, ha fiatalkorukat alkohollal szolgálnak ki, illetve lerészegítenek. a szabálysértési jogszabályokban gondoskodni kell arról, hogy mindazok, akik fiatalkorukat nyilvános, vagy egyéb helyen szándékosan lerészegítenek, 5000 forintig terjedhető pénzbírsággal legyenek büntethetők. a képviselő azzal kapcsolatban is a törvényjavaslat kiegészítését tartotta szükségesnek, hogy a felelőtlen, erkölcsileg züllött szülőket, - akiknek magatartása miatt gyermekeiket állami gondozásba kell venni-, szabálysértés címén is felelősségre lehessen vonni. azokban az esetekben, amikor a szabálysértés tárgya a kiskorú vagyona, az eljáró szervek hivatalból indítsák meg az eljárást a kártérítési igény érvényesítésére, - mondotta egyebek között a képviselő.

/folyt.köv./
16.32/ju

bkk. 1. /megkezdődött...13.folyt./e

tóth szilveszterné, csongrád megye 5-ös számú választóke-

rületének országgyűlési képviselője kiemelte, hogy az új gazdasági mechanizmus bevezetése sürgetően megkívánja jogrendszerünk fejlesztését. e fejlesztést példázza az új szabálysértési törvénytervezet is, amely - várhatóan - jelentős segítséget nyújt majd a különböző helyi szerveknek a felelősségteljesebb, gondosabb munkavégzéshez.

kiemelte, hogy a törvényjavaslat - és a mellékelt kormányrendelet - tartalmazza a szabálysértések leírását is. e szabálysértések egy részének társadalmi veszélyessége nem éri el azt a fokot, hogy büntettként kezeljék, más része pedig jellegénél fogva bűncselekmény. a büntettek és szabálysértések elhatárolása jónéhány esetben bonyolult jogi feladat, mégis előfordulhat, hogy olyan szerveknek kell döntenük, amelyeknek nincs megfelelő jogi képzésű szakelőadójuk. a jogalkalmazás bizonytalanságának megszüntetésére és a törvényes, egyöntetű eljárás biztosítására javasolta a képviselő: az illetékesek gondoskodjanak arról, hogy a tanácsi dolgozók megszerezzék a szabálysértési ügyek intézéséhez szükséges szakismereteket. ha ez nem biztosítható, a büntetési alakzatú ügyeket utalják járásbírói hatáskörbe.

a törvénytervezetnek egyik részéhez - amely elrendeli, hogy ügyészi jóváhagyással legyen elővezethető az az elkövető, aki a bíróság előtt ismételt idézésre sem jelenik meg - a képviselő kiegészítésként javasolta, hogy már az is elővezethető legyen, aki az első idézésre sem jelenik meg és távollétét hitelt érdemlően nem tudja igazolni.

erdész dezső képviselő /komárom megye 2-es választókerület/

a törvényjavaslatnak különösen azt az intézkedését emelte ki, amely a rendeletalkotó jog mellé a végrehajtás fontos eszközét is a községi tanácsok kezébe adja. ugyanakkor nagy a jelentősége annak - mondotta -, hogy a szabálysértési eljárás kiterjesztése egész sor apró ügytől mentesíti a bűnüldöző szerveket. kedvező az is, hogy a kisebb ügyekben a felelősségrevonás az elkövetés helyén vagy ahhoz közel, az eddiginél gyorsabban történik majd.

/folyt.köv./

17.00/ju

17.00

parlament

bkk 1. /megkezdődött ... 14. folyt./-lm

a képviselő egyetért azzal is, hogy a súlyosabb szabálysértéseket a pénzbírságon kívül - bürokratikus eljárások nélkül - elzárással is büntetni lehet. a határozottabb szankciók jobb belátásra bírják majd a közveszélyes munkakerülőket, a garázdaságokat, a verekedőket, a botránycsoportokat.

helyeselte, hogy a törvényjavaslat lehetővé teszi a szabálysértési hatóságok és más szervek - fegyelmi hatóságok, társadalmi bíróságok - szorosabb együttműködését. lehetővé válik, hogy egyes ügyeket a társadalmi bíróságok elé utaljanak. véleménye szerint azonban a szabálysértési eljárás mindenekelőtt a hatóságok dolga. elmondotta, hogy a tapasztalatok szerint a társadalmi bíróságok tevékenysége mindenekelőtt a társadalmi tulajdonnal kapcsolatos ügyek intézésében hasznos. a garázdaság elleni harcban társadalmi bíróságok eddig nem értek el megfelelő eredményeket, s nem is szívesen foglalkoznak ilyen ügyekkel. a közvélemény a rendbontók elleni fellépést ma még elsősorban hatósági feladatnak tartja.

a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

dr. révay zoltán, győr megye 6-os számú választókerü-

letének képviselője a törvényjavaslatnak ahhoz a részéhez javasolt kiegészítést, amely kimondja, hogy állami vállalatot és egyéb állami gazdálkodó szervezet terhelő köteleltségmegszegés esetén a szabálysértés miatt azt kell felelősségre vonni, akinek mulasztása a köteleltségmegszegést okozta. az ilyen esetek nagy részében azonban nem lehet megtalálni a szabálysértés elkövetőjét - mutatott rá. így elképzelhető, hogy néhány vállalat, vagy állami szerv - miután nincs felelősségre vonható személy - gyakorlatiá teszi a törvénysértést. ezért azt javasolta, hogy ha nem lehet hitelesen megállapítani az elkövető személyét, az legyen a felelősségre vonható, akinek munkaköréhez tartozik a kifogásolt cselekmény megakadályozása.

a képviselő helytelenítette, hogy a különböző szabálysértési ügyekben hozott végzések ellen csupán az elkövető fellebbezhet, a feljelentő nem. gyakori - mondotta - hogy egy-egy szabálysértés elkövetőjét enyhébben bírságolják a kelleténél. ilyenkor lenne szükséges, hogy a feljelentő fellebbezéssel élhessen, s közérdek-védő érveit - magasabb fórumon - ismét felsorakoztathassa.

/folyt.köv./

17.23/ju

-18-

MK

parlament

bkk. 1. /megkezdődött...15.folyt./e

hegyi jánosné képviselő /veszprém megye 4.sz. választókerü-

let/ mindenekelőtt a törvénytervezetnek azokat az intézkedéseit üdvözölte, amelyek a családi élet békéjét szolgálják. utalt azokra a paragrafusokra, amelyek szabálysértésnek minősítik a garázdaságot, a verekedést, véleménye szerint azonban e paragrafusok hatályát ki kellene terjeszteni. a cikkelyek ugyanis csak a nyilvános helyen történő garázdaságot és verekedést szankcionálják, holott a garázdaság sokkal gyakoribb családi körben, ahol például a részeg férj a védtelen feleséget, édesanyját, gyermeket tartja rettegésben. a képviselő javasolta, hogy a paragrafusok szankcióját a családi körre is terjesszék ki.

helyeselte a törvénytervezetnek azt a részét, amely büntetést helyez kilátásba a botránycsoportok részéért, a közrendet sértő magatartásért. megjegyezte azonban, hogy véleménye szerint ez a paragrafus is kiegészítésre szorul: azok a hatóságok, amelyek az alkoholista botránycsoportok ellen eljárnak, egyben tegyenek javaslatot is a tanácsoknak, hogy az illetőt utalják alkoholfogyasztó kezelésre. az ilyen eljárásra ugyanis még nem alakult ki elég gyors, hatékony módszer.

- megnyugvással vesszük tudomásul - mondotta -, hogy a rendelet szabálysértőként marasztalja el azokat, akik fiatalkorukat alkohollal szolgálnak ki. ezt azonban még hatékonyabbá kellene tenni azzal, hogy törvénybe iktassuk: aki fiatalkorut nyilvános vagy egyéb helyen szándékosan lerészegít, ötezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

ezután szünet következett.

/folyt.köv./

17.30/11

- 19 -

MK

parlament

bkk 1. /megkezdődött ... 14. folyt./-lm

a képviselő egyetért azzal is, hogy a súlyosabb szabálysértéseket a pénzbírságon kívül - bürokratikus eljárások nélkül - elzárással is büntetni lehet. a határozottabb szankciók jobb belátásra bírják majd a közveszélyes munkakerülőket, a garázdaságokat, a verekedőket, a botránnyokozókat.

helyeselte, hogy a törvényjavaslat lehetővé teszi a szabálysértési hatóságok és más szervek - fegyelmi hatóságok, társadalmi bíróságok - szorosabb együttműködését. lehetővé válik, hogy egyes ügyeket a társadalmi bíróságok elé utaljanak. véleménye szerint azonban a szabálysértési eljárás mindenekelőtt a hatóságok dolga. elmondotta, hogy a tapasztalatok szerint a társadalmi bíróságok tevékenysége mindenekelőtt a társadalmi tulajdonnal kapcsolatos ügyek intézésében hasznos. a garázdaság elleni harcban társadalmi bíróságok eddig nem értek el megfelelő eredményeket, s nem is szívesen foglalkoznak ilyen ügyekkel. a közvélemény a rendbontók elleni fellépést ma még elsősorban hatósági feladatnak tartja.

a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

dr. révay zoltán, győr megye 6-os számú választókerü-

letének képviselője a törvényjavaslatnak ahhoz a részéhez javasolt kiegészítést, amely kimondja, hogy állami vállalatot és egyéb állami gazdálkodó szervet terhelő köteleességmegszegés esetén a szabálysértés miatt azt kell felelősségre vonni, akinek mulasztása a köteleességmegszegést okozta. az ilyen esetek nagy részében azonban nem lehet megtalálni a szabálysértés elkövetőjét - mutatott rá. így elképzelhető, hogy néhány vállalat, vagy állami szerv - miután nincs felelősségre vonható személy - gyakorlatilag teszi a törvényt. ezért azt javasolta, hogy ha nem lehet hitelesen megállapítani az elkövető személyét, az legyen a felelősségre vonható, akinek munkaköréhez tartozik a kifogásolt cselekmény megakadályozása.

a képviselő helytelenítette, hogy a különböző szabálysértési ügyekben hozott végzések ellen csupán az elkövető fellebbezhet, a feljelentő nem. gyakori - mondotta - hogy egy-egy szabálysértés elkövetőjét enyhébben bírságozzák a kelletnél. ilyenkor lenne szükséges, hogy a feljelentő fellebbezéssel élhessen, s közérdek-védő érveit - magasabb fórumon - ismét felsorakoztathassa.

/folyt.köv./

17.23/ju

-18-

MW

parlament

bkk 1. /megkezdődött...15.folyt./e

hegyi jánosné képviselő /veszprém megye 4.sz. választókerü-

let/ mindenekelőtt a törvénytervezetnek azokat az intézkedéseit üdvözölte, amelyek a családi élet békéjét szolgálják. utalt azokra a paragrafusokra, amelyek szabálysértésnek minősítik a garázdaságot, a verekedést, véleménye szerint azonban e paragrafusok hatályát ki kellene terjeszteni. a cikkelyek ugyanis csak a nyilvános helyen történő garázdaságot és verekedést szankcionálják, holott a garázdaság sokkal gyakoribb családi körben, ahol például a részeg férj a védtelen feleséget, édesanyát, gyermeket tartja rettegésben. a képviselő javasolta, hogy a paragrafusok szankcióját a családi körre is terjesszék ki.

helyeselte a törvénytervezetnek azt a részét, amely büntetést helyez kilátásba a botránnyos részegségért, a közrendet sértő magatartásért. megjegyezte azonban, hogy véleménye szerint ez a paragrafus is kiegészítésre szorul: azok a hatóságok, amelyek az alkoholista botránnyokozók ellen eljárnak, egyben tegyenek javaslatot is a tanácsoknak, hogy az illetőt utalják alkohol-elvonó kezelésre. az ilyen eljárásra ugyanis még nem alakult ki elég gyors, hatékony módszer.

- megnyugvással vesszük tudomásul - mondotta -, hogy a rendelet szabálysértőként marasztalja el azokat, akik fiatalkorukat alkohollal szolgálnak ki. ezt azonban még hatékonyabbá kellene tenni azzal, hogy törvénybe iktassuk: aki fiatalkorut nyilvános vagy egyéb helyen szándékosan lerészegít, ötezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

ezután szünet következett.

/folyt.köv./

17.30/11

- 19 -

MW

parlament

bkk 1. /megkezdődött ... 16. folyt./-lm

szünet után az elnöklő vass istvánné bejelentette, hogy a törvényjavaslathoz többen nem jelentkeztek hozzászólásra, s dr. korom Mihály igazságügyminiszternek adta meg a szót, aki válaszolt a törvényjavaslat vitájában elhangzott észrevételekre.

a miniszter elmondta, hogy a törvényjavaslatról illetve a kormányrendelet tervezetéről 14 képviselő mondta el a véleményét. valamennyi felszólaló méltatta a törvényjavaslat jelentőségét, időszerűségét, ami azt igazolja, hogy országgyűlés elé terjesztett javaslatok megfelelnek társadalmunk mai követelményeinek, s minden bizonnyal jól szolgálják majd jogrendszerünk fejlődését.

sok észrevétel hangzott el az előkészítés demokratizmusáról, - mondotta ezután -, ami egyben azt is bizonyítja, milyen fontos eleme a jogszabály-alkotás demokratizmusának közéletünk általános demokratizmusának. a továbbiakban, ha az országgyűlés törvényerőre emeli a javaslatot, az a feladat áll majd előttünk, hogy megfelelően felkészítsük a törvényt és a hozzákapcsolódó kormányrendeletet alkalmazó apparátust feladatainak végzésére, ugyanakkor mindannyiunknak arra kell törekednünk, hogy ne kampányszerűen, hanem fontosságának megfelelően foglalkozzunk majd a szabálysértési kódex végrehajtásával kapcsolatos kérdésekkel.

a továbbiakban a miniszter megemlítette, hogy a vitában méltán kaptak sok elismerő szót a törvényjavaslat előkészítői, majd rátért a törvénytervezettel kapcsolatban elhangzott észrevételekre, javaslatokra. bejelentette, hogy a tanácskozás szünetében a kérdésekkel a kormány is foglalkozott, s az országgyűlés jogi-, igazgatási- és igazságügyi bizottsága is ülést tartott. közölte, hogy véleménye egyben a forradalmi munkás-paraszt kormány álláspontját is jelenti a szabálysértési törvényjavaslattal kapcsolatban felmerült észrevételek ügyében.

a miniszter elsősorban az országgyűlés jogi-, igazgatási- és igazságügyi bizottsága által benyújtott módosító javaslattal kapcsolatban ismertette a kormány álláspontját.

/folyt.köv./

1905/ju

kl
1920

-20-

parlament

bkk. 1. /megkezdődött...17. folyt./e

ami a törvényjavaslat bevezető részének módosítását illeti, azzal egyetérttek - mondotta. ezután kifejtette, hogy nem javasolja elfogadásra a jogi bizottság módosító indítványát, amely szerint a 49. paragrafus egészüljön ki egy harmadik bekezdéssel, s ez mondja ki, hogy az eljárás megszüntetéséről a feljelentőt, a sértettet értesíteni kell. a végrehajtási utasítás kidolgozásával összefüggésben majd a kormányzati szerveknek lesz bizonyos feladata, de ez nem indokolja a törvény eredeti szövegének megváltoztatását.

a miniszter egyetértett a jogi bizottságnak azzal az indítványával, hogy a 61. paragrafus egészüljön ki azzal a megjegyzéssel: az eljárási költség a határozat jogerőre emelkedésétől számított öt év alatt elévül.

egyetértett azzal a további javaslattal is, hogy az eljárás végrehajtását a belügyminiszter méltányosságból részben, vagy teljesen mellőzheti, illetőleg az eljárást pénzbírságra módosíthatja.

elfogadta a miniszter a jogi bizottságnak azt a javaslatát is, hogy aki nyilvános helyen verekszik, aki mást nyilvánosan a verekezésre felhív, vagy bátorít, elzárással, vagy 5 000 forintig terjedő pénzbírsággal legyen sújtható.

egyetértett a miniszter azzal a képviselői javaslattal, hogy a községi tanácsoknál elintézhető szabálysértési ügyek esetében a kiszabható bírság felső határát 500 forintban állapítsák meg. egyetértésre talált az a módosító indítvány is, hogy a törvény végleges szövege ne csak a nevelő, hanem a visszatartó hatásra is hivatkozzék annál a résznél, ahol a szabálysértési ügyekben hozott bizonyos döntések közzétételéről rendelkezik.

a képviselői észrevételekkel összefüggésben helyeselte, hogy a törvénytervezet egészüljön ki egy olyan értelmező rendelkezéssel, amelyből egyértelműen kitűnik, hogyha a jogszabály által a községi tanács hatáskörébe utalt szabálysértést városban követik el, akkor a városi tanács igazgatási osztálya illetékes eljárni.

a büntető törvénykönyvnek majd későbbi felülvizsgálatakor válhat időszerűvé, hogy abban fogalmazzanak meg a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetésről szóló olyan fejezetet, amelyet most a szabálysértési törvénybe kívánt bevétenni az egyik képviselő.

/folyt.köv./
19.55/11

- 21 -

kl
1920

parlament

bkk. 1. /megkezdődött.... 18. folyt./ e

elhangzottak indítványok a szabálysértési törvény végrehajtásáról készülő kormányrendelet tervezetével kapcsolatban is. ezen indítványok közül - az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága, valamint a miniszter által is - elfogadottakat /nevezetesen a fiatalokruknak a nyilvános helyen lerészegítésével, a házaló koldulással, a rágcslók és rovarok irtásával kapcsolatos javaslatokat/ a kormányhoz betérjesztendő rendelet-tervezetben pártolólág fogják megemlíteni.

befejezésül dr. korom mihály javasolta, hogy a kormány által eredetileg elfogadott törvényjavaslatot az igenléssel vett képviselői indítványokkal módosítva az országgyűlés fogadja el és emelje törvényerőre.

ezután dr. gonda györgy, a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság elnöke emelkedett székére. bejelentette, hogy a szünetben ülést tartott az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága, s a tanácskozáson - az igazságügyminiszteren kívül - részt vettek mindazok a képviselők, akik a szabálysértésekről szóló törvényjavaslat vitájában módosító indítványt terjesztettek elő felszólalásukban.

az ülésen úgy határoztak, hogy a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság írásban benyújtott módosító javaslatai közül négyet fenntartanak, egyet pedig, amely a szabálysértési eljárás megszüntetésével foglalkozó 49. paragrafushoz hozzáfűzte volna, hogy: „az eljárás megszüntetéséről a feljelentőt /sértettet/ értesíteni kell, „visszavonják. elfogadták fekszi árpádnak a plenáris ülésen elhangzott észrevételét, hogy ez a forma a bürokráciát növelné.

a bizottság a vitában elhangzott egyéb módosító indítványok közül háromnál tartotta szükségesnek, hogy helyet kapjon a törvényjavaslatban, illetve a törvényben. ezzel az igazságügy-miniszter is egyetértett. a többi módosító javaslat esetében az előterjesztő képviselők is állítottak a törvényjavaslat eredeti szövegének megváltoztatásától.

ezután került sor a határozathozatalra. először a jogi, az igazgatási és az igazságügyi bizottságok módosító javaslatai fölött szavaztak. e módosító javaslatokat az országgyűlés egyhangulag elfogadta. ezután a plenáris ülés vitájában elhangzott, s továbbra is fenntartott módosító javaslatokat tették fel szavazásra, ezeket is egyhangulag elfogadták a képviselők. végül egyhangulag elfogadták a módosító javaslatokkal együtt a szabálysértésekről szóló törvényjavaslatot.

ezután az elnök, vass istvanné az országgyűlés csütörtöki ülését bezárta. az országgyűlés pénteken 10.00 órakor folytatja munkáját. /mti/

20.00

- 22 -

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe!

tó/gg/e

javitás a bkk. 1. /megkezdődött.../ számú hírünkre:

a 4. folytatás első bekezdésének első sorában pongrácz imréné győr megye 5.számú választókerületének képviselője.

a 6. folytatás első bekezdése /szokola károlyné felszólalása/ ötödik és hatodik sorában a szöveg helyesen:

...zajlott le a bizottságban: 33 észrevétel hangzott el, amelyek közül 22 javaslat egyrészt a törvény...

a 10. folytatáson krasznai károlyné felszólalása második sorának első szava helyesen:

képviselő...

a 17. folytatás 2. bekezdése utolsóelötti sorának közepétől a szöveg helyesen:

...illetőleg az elzárást pénzbírságra módosíthatja.

elfogadta a miniszter...

a 18. folytatás 6. bekezdése első és második sorában az országgyűlési bizottság neve helyesen: jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság. /tehát nem többszámban!/
/mti/

20.20/gy

kg

- 23 -

parlament

bkk 2. dr. szénási géza beszéde

di-lm zs

1968. március 28.

rendelkezésre bocsátjuk dr. szénási gézának, a népköztársaság legfőbb ügyészének beszédét, amely a parlament pénteki ülésén hangzik el. e m b a r g ó feloldásig!

x x x

jelentem, hogy a legutóbbi beszámolóim óta tovább szilárdult a törvényesség. minden szervnél határozott törekvés tapasztalható jogszabályaink maradéktalan betartására. az illetékesek azon is öröködnék, hogy az állampolgárok is megtartsák a törvényeket. e kedvező általános szemlélet kiterjedésére az alkotmányos rendelkezéseken alapuló konszolidált belpolitikai helyzetnek, a társadalom egészének és az ügyészségi dolgozók lelkiismeretes munkájának is köszönhető - kezdte beszédét a legfőbb ügyész.

- a szocialista törvényesség alakulásának fontos értékmérője a bűnözés helyzete. emellett lényeges jelentősége van a bűnüldözést folytató szervek tevékenységének és a bűncselekmények megelőzése érdekében kifejtett munka eredményeinek is.

- a bűnözés tendenciája az utóbbi időben kedvezően alakult. az a folyamat, amely 1962. és 1965. között a bűncselekmények számának némi emelkedését hozta, megállt. a bűnözés volumene bizonyos csökkenést mutat, bár jelentős változás nincs. a szerkezeti összetétel arra utal, hogy a súlyos bűncselekmények aránya nem jelentős.

az ország 10 ezer büntethető korban levő lakosára számított kriminalitási arányszám az 1965. évi 154-ről 148-ra csökkent.

a bűnözés szerkezeti összetételét vizsgálva változatlanul megállapítható, hogy az elkövetett bűncselekmények nagyobb része alkalomszerű és kisebb jelentőségű; tehát szervezett bűnözésről nálunk nem lehet beszélni.

az összes büntetteknek mintegy 60 százalékát kitevő vagyon elleni bűncselekményeknek körülbelül kétharmadában az okozott kár nem haladta meg az 1 000 forintot.

/folyt.köv./

20.25/gy

- 24 -

parlament

bkk 2. /dr. szénási ... 1. folyt./-lm

első hallásra jelentősnek tűnhet a személyek elleni bűncselekményeknek az összes büntettekhez viszonyított 16 százalékos aránya. a helyes véleményalkotáshoz azonban tudnunk kell azt is, hogy a személy elleni büntettek felét a gondatlan magatartással előidézett közlekedési balesetek teszik ki.

az összes büntettekhez képest a közrend és közbiztonság ellen irányuló bűncselekmények aránya mintegy 11 százalék. ezeknek jórésze: gépjárművezetés ittas állapotban. ez természetesen nem azt jelenti, mintha az ittas gépjárművezetés társadalmi veszélyességét lebecsülnénk. csak azt kívánom érzékelteni, hogy az olyan büntettek, mint például a garázdaság, a lőfegyverrel, vagy lőszernel való visszaélés, a közveszélyes munkakerülés előfordulási arányai társadalmi méretekben nem veszélyesek a közrendre és a közbiztonságra.

a fiatalok bűnözéséről szólva dr. szénási géza hangoztatta:

- a bűnüldöző és igazságügyi szervek munkájának eredményességét mutatja a fiatalok bűnözésének az 1964. és 1966.-os évek átlagához mért, mintegy 15 százalékos csökkenése. figyelemreméltó, hogy a fiatalok bűnözésében még elég jelentős a csoportos elkövetés. néha előfordulnak súlyos bűncselekmények is. ezért fontos feladatunk az ilyen jellegű bűnözés visszaszorítása és megakadályozása.

a fiatalok bűnözését kiváltó okok továbbra is a rossz környezet, az elhibázott, vagy egyenesen bűnös családi nevelés. illetékes szerveink nagy erőfeszítéseket tesznek a fiatalok bűnözés megakadályozására és megelőzésére. ezek az erőfeszítések, nemkülönben az erre a célra fordított nagy anyagi áldozatok csak akkor lehetnek sikeresek, ha a felnőttek, és pedig elsősorban a szülők, valamint a környezet közömbössége megváltozik.

bűnüldöző szerveink továbbra is határozottan felléptek minden államellenes támadással szemben. az ilyen bűncselekmények az összes büntetteknek mindössze 0,4 százalékát tették ki és zömük nem jelentősebb súlyú izgatás.

/folyt.köv./

llc

- 25 -

bkk 2. /dr. szénási ... 2. folyt./-lm

minden időben lehetnek személyek és csoportok, akik különösen jó talajnak számítanak az imperialista zavartkeltő szándékok számára és valamely kérdésben ellenérzésüknek úgy próbálnak kifejezést adni, hogy rendzavarásokat kezdeményeznek. rendzavarás már az izgatás is, de méginkább például az utca rendjének megbontása, vagy az egyéb megnyilvánulás.

mivel a szocialista államokban a rendbontásban megnyilvánuló elégedetlenség az elenyésző kisebbség lázadása a többség ellen, s ez anyagiakban is súlyos károkat idézhet elő, a lakosságot, a népet képviselő államhatalom akkor jár el helyesen, ha az ilyen jelenségeket, az állam és a rendje elleni támadásokat is minden törvényes eszközzel visszaveri és a kezdeményezőket keményen megbünteti. tudjuk, hogy aki rendbontásokban részt vesz, néha tájékoztatatlanságból teszi, azonban a felelősségre vonásnál ezt nem lehet figyelembe venni.

tisztelt országgyűlés!

nem hallgathatjuk el, hogy egy-két bűncselekménykategóriában a korábbi évekhez képest nem javult a helyzet, sőt, néhol ha nem is jelentős mértékben - visszaesés tapasztalható.

az emberölés, illetve annak kísérlete miatt indult bűntettek száma nem változott lényegesen. az ilyen bűncselekmények elkövetéséhez leggyakrabban az alkohol hatása miatt felfokozódott indulatok vezetnek. lényeges szerepe van az elkövetőknél rendkívül alacsony kulturális színvonalának is.

kedvezőtlen jelenség, hogy a vagyon elleni bűncselekmények körén belül némileg emelkedett a rablások száma. igaz, az okozott károk értéke túlnyomó részt 1 000 forintot alulról, egyrészt mert a nagyobb értéket képviselő társadalmi tulajdon biztonságosabb védelemben részesül, másrészt mert az esetek jó részében leitatott emberek kifosztásáról van szó, amit a btk. rablásként rendel büntetni.

/folyt.köv./

Kör

bkk 2. /dr. szénási ... 3. folyt./-lm

a társadalmi tulajdont károsító bűntettek száma 1967-ben csökkent. az ilyen bűncselekmények által okozott körülbelül 130 millió forint kárnak azonban csak egynegyed részét sikerült a büntetőeljárás során megtéríttetni, a további rész csak a lényegesen lassabb polgári peres úton térül meg. a társadalmi tulajdont ért károk megtéríttetése nem elsősorban a bűnüldöző és igazságügyi szervek feladata. ezért nyomatékosan fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a társadalmi tulajdon védelméért felelős más szerveknek ezen a téren még többet kell tenniük. erőfeszítéseink eredményességét ugyanis csak akkor tudjuk igazán növelni, ha valóban közügygé válik a társadalmi tulajdon védelme.

tavaly a társadalmi tulajdont károsító lopások, sikkasztások és hűtlen kezelések több mint 90 százalékában voltak megállapíthatóak olyan elkövetést elősegítő okok, amelyeknek nagy része jobb irányítás és ellenőrzés, a vállalatvezetés körültekintőbb munkaszervezése és a társadalmi szervek hatékonyabb tevékenysége esetén kiküszöbölhető lett volna. a társadalmi tulajdon elleni bűntettek elkövetését ugyanis - megállapításaink szerint - leggyakrabban a felügyelet hiánya, a feleltes szerv utasításainak be nem tartása, valamint az ellenőrzés felületessége és szakszerűtlensége segíti elő. sajnos még mindig mintegy 100 esetben fordult elő, hogy bűntetett előéletű pénz- és anyagkezelők voltak a társadalmi tulajdont károsító bűnelkövetők között.

a társadalmi tulajdonban keletkezett károk népgazdasági ágak közötti megoszlása azt mutatja, hogy legnagyobb a károsodás a közlekedésben, ahol az arány 30 százalékot tesz ki, ezt követi a mezőgazdaság, majd az ipar.

1967-ben, a korábbi esztendőkhöz képest, országosan ismét emelkedett a közúti közlekedési balesetek száma. bár a baleseti statisztika magában foglalja azokat az eseteket, amikor a közúti közlekedési baleset jelentéktelenségénél, illetve relatív veszélytelenségénél fogva a büntetőeljárás megindítása nem indokolt, a közlekedés rendjét veszélyeztető bűntettek száma változatlanul magas.

/folyt.köv./

Kör

bkk 2. /dr. szénási ...4. folyt./-lm

a büntetőeljárások megindításában nagy körültekintéssel kell döntenünk. megértjük a közlekedésben, különösen a gépjárműközlekedésben résztvevők problémáit, az egyre növekvő forgalom nehézségeit. azzal is tisztában vagyunk, hogy a közlekedési balesetek okozói túlnyomó többségükben egyébként becsületes, törvénytisztelő emberek, akiknek egy-egy másodpercnyi, sokszor nem is jelentős fokú gondatlansága néha jóvátehetetlen következményeket idézhet elő.

éppen ezért a büntetőjogi felelősségre vonásnál mindig azt vizsgáljuk, hogy valójában milyen okok idézték elő a balesetet. nem volna helyes ugyanis olyan gyakorlat, amely mechanikusan, kizárólag a gépjárművezetőben keresi a hibát.

tekintettel arra, hogy a gondatlanságból okozott közlekedési baleseteknek és azok előidézőinek ilyen sajátos jogi megítélés alá kell esniük, a közelmúltban valamennyi nyomozó szervre kötelező legfőbb ügyészi utasításban szabályoztam a közúti közlekedési szabályok megszegőinek felelősségre vonását.

az utasítás abból indul ki, hogy a közúti közlekedési balesetek előidézésében vétkes személyek felelősségre vonása mindenben igazodjék a kormányának a jogpolitikai elvekről szóló határozatában foglaltakhoz. büntetőjogi, különösen pedig bírósági felelősségre vonásra valóban csak indokolt esetekben kerülhet sor. ha mások élete, testi épsége nem került közvetlen veszélybe, a baleset ellenére sem indokolt büntetőeljárás indítása, ezeknek az ügyeknek az elbírálása a szabálysértési hatóság dolga.

az utasítás a büntetőjogi felelősségre vonás módjának szabályozásánál messzemenően figyelembe veszi azt is, hogy igen sok esetben rendkívül hátrányos helyzetbe kerül a balesetet előidéző személy; ő maga vagy a kocsiban ülő közeli hozzátartozói súlyos sérülést szenvednek. olyan balesetek miatt, amelyek következményeiket tekintve nem súlyosak, széles körben alkalmazzuk a bírósági felelősségre vonást helyettesítő más eszközöket, a fegyelmi eljárást, a társadalmi bírósághoz utalást, a kioktatást, a figyelmeztetést. a differenciált felelősségre vonás a szabálysértés miatt indult eljárásokban is érvényesül.

/folyt.köv./

ll

bkk 2. /dr. szénási ... 5. folyt./-lm

a közlekedési szabályok szándékos megszegői ellen szigorúan lépünk fel. az embertársaik életét, testi épségét szándékosan veszélybe hozó, a közlekedésben erőszakot, gátlástalanságot tanúsító, a rendszeresen italozó gépjárművezetők garázdálkodásának véget kell vetnünk. szigorúan felelősségre vonjuk azokat is, akik - az alapvető erkölcsi normák megszegésével - cserbenhagyják a balesetek áldozatait.

az erőfeszítések azonban csak akkor vezetnek eredményre, ha a közlekedés valamennyi résztvevője fegyelmezett magatartást tanúsít. az egész társadalom összefogására van szükség ahhoz, hogy korunknak ezt az életet, testi épséget, köz- és személyi vagyoni egyaránt pusztító veszedelmét megzabolázzuk.

a közlekedési balesetek alakulásában szerepet játszott az idegenforgalom is, hiszen az elmúlt esztendőben hazánkban több mint félmillió külföldi gépjármű fordult meg. az idegenforgalomnak a bűncselekmények alakulására gyakorolt hatása azonban elsősorban a devizagazdálkodást sértő és a vámbüntettek igen jelentős arányú növekedésében jelentkezett.

a külföldi állampolgárok által elkövetett bűncselekmények elbírálásának gyakorlata egységes. bűnüldöző és igazságügyi szerveink fellépnek a törvényeinket tiszteletben nem tartó külföldiek ellen, mert - helyesen - úgy vélik, hogy a magyaros vendégszeretet nem azonos a törvényeinkbe ütköző cselekmények elnézésével.

dr. szénási géza a továbbiakban megállapította:

a rendőri szervek által folytatott nyomozások törvényességének és szakszerűségének színvonala tovább emelkedett. a rendőrség eredményes bűnüldöző tevékenységét mutatja, hogy a súlyos bűncselekmények elkövetőinek felderítése - ugyszólván kivétel nélkül - gyorsan megtörténik. a büntetőeljárás garanciái a rendőrségi nyomozások során megfelelően érvényesülnek. a rendőri szervek már a nyomozás során biztosítják a védők zavartalan tevékenységét. ennek ellenére vannak olyan tapasztalataink, hogy ezekkel a lehetőségekkel a védők nem eléggé élnek. tovább javult a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedések törvényessége.

/folyt.köv./

ll

bkk 2. /dr. szénási ...4. folyt./-lm

a büntetőeljárások megindításában nagy körültekintéssel kell döntenünk. megértjük a közlekedésben, különösen a gépjárműközlekedésben résztvevők problémáit, az egyre növekvő forgalom nehézségeit. azzal is tisztában vagyunk, hogy a közlekedési balesetek okozói túlnyomó többségükben egyébként becsületes, törvénytisztelő emberek, akiknek egy-egy másodpercnyi, sokszor nem is jelentős fokú gondatlansága néha jövátéhetetlen következményeket idézhet elő.

éppen ezért a büntetőjogi felelősségre vonásnál mindig azt vizsgáljuk, hogy valójában milyen okok idézték elő a balesetet. nem volna helyes ugyanis olyan gyakorlat, amely mechanikusan, kizárólag a gépjárművezetőben keresi a hibát.

tekintettel arra, hogy a gondatlanságból okozott közlekedési baleseteknek és azok előidézőinek ilyen sajátos jogi megítélés alá kell esniük, a közelmúltban valamennyi nyomozó szervre kötelező legfőbb ügyészi utasításban szabályoztam a közúti közlekedési szabályok megszegőinek felelősségre vonását.

az utasítás abból indul ki, hogy a közúti közlekedési balesetek előidézésében vétkes személyek felelősségre vonása mindenben igazodjék a kormányának a jogpolitikai elvekről szóló határozatában foglaltakhoz. büntetőjogi, különösen pedig bírósági felelősségre vonásra valóban csak indokolt esetekben kerülhet sor. ha mások élete, testi épsége nem került közvetlen veszélybe, a baleset ellenére sem indokolt büntetőeljárás indítása, ezeknek az ügyeknek az elbírálása a szabálysértési hatóság dolga.

az utasítás a büntetőjogi felelősségre vonás módjának szabályozásánál messzemenően figyelembe veszi azt is, hogy igen sok esetben rendkívül hátrányos helyzetbe kerül a balesetet előidéző személy; ő maga vagy a kocsiban ülő közeli hozzátartozói súlyos sérülést szenvednek. olyan balesetek miatt, amelyek következményeket tekintve nem súlyosak, széles körben alkalmazzuk a bírósági felelősségre vonást helyettesítő más eszközöket, a fegyelmi eljárást, a társadalmi bírósághoz utalást, a kioktatást, a figyelmeztetést. a differenciált felelősségre vonás a szabálysértés miatt indult eljárásokban is érvényesül.

/folyt.köv./

de

bkk 2. /dr. szénási ... 5. folyt./-lm

a közlekedési szabályok szándékos megszegői ellen szigorúan lépünk fel. az embertársaik életét, testi épségét szándékosan veszélybe hozó, a közlekedésben erőszakot, gátlástalanságot tanúsító, a rendszeresen italozó gépjárművezetők garázdálkodásának véget kell vetnünk. szigorúan felelősségre vonjuk azokat is, akik - az alapvető erkölcsi normák megszegésével - cserbenhagyják a balesetek áldozatait.

az erőfeszítések azonban csak akkor vezetnek eredményre, ha a közlekedés valamennyi résztvevője fegyelmezett magatartást tanúsít. az egész társadalom összefogására van szükség ahhoz, hogy korunknak ezt az életet, testi épséget, köz- és személyi vagyonát egyaránt pusztító veszedelmét megzabolázzuk.

a közlekedési balesetek alakulásában szerepet játszott az idegenforgalom is, hiszen az elmúlt esztendőben hazánkban több mint félmillió külföldi gépjármű fordult meg. az idegenforgalomnak a bűncselekmények alakulására gyakorolt hatása azonban elsősorban a devizagazdálkodást sértő és a vámbüntettek igen jelentős arányú növekedésében jelentkezett.

a külföldi állampolgárok által elkövetett bűncselekmények elbírálásának gyakorlata egységes. bűnüldöző és igazságügyi szerveink fellépnek a törvényeinket tiszteletben nem tartó külföldiek ellen, mert - helyesen - úgy vélik, hogy a magyaros vendégszeretet nem azonos a törvényeinkbe ütköző cselekmények elnézésével.

dr. szénási géza a továbbiakban megállapította:

a rendőri szervek által folytatott nyomozások törvényességének és szakszerűségének színvonala tovább emelkedett. a rendőrség eredményes bűnüldöző tevékenységét mutatja, hogy a súlyos bűncselekmények elkövetőinek felderítése - ugyszólván kivétel nélkül - gyorsan megtörténik. a büntetőeljárás garanciái a rendőrségi nyomozások során megfelelően érvényesülnek. a rendőri szervek már a nyomozás során biztosítják a védők zavartalan tevékenységét. ennek ellenére vannak olyan tapasztalataink, hogy ezekkel a lehetőségekkel a védők nem eléggé élnek. tovább javult a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedések törvényessége.

/folyt.köv./

kr

bkk 2. /dr. szénási ... 6. folyt./-lm

Ügyészeink fontos feladata, hogy az előzetes letartóztatások elrendelésének jóváhagyásával, illetve fenntartásánál a legmesszebbmenőkig vegyék figyelembe az elkövetők személyi körülményeit és körültekintően foglaljanak állást abban, vajon adottak-e az előzetes letartóztatás törvényes feltételei. a helyesen kialakított gyakorlat alapján az előzetes letartóztatottak száma csökkent.

Lényegesen rövidebb lett a nyomozás időtartama. a színvonalasabb, az eljárási garanciákat következetesen betartó nyomozási munkára elsősorban az nyújtott lehetőséget, hogy a kormány jogpolitikai elveit a rendőri szervek és az ügyészség már a nyomozás során hatékonyabban alkalmazta. ennek megfelelően, fokozottabban szem előtt tartottuk azt a követelményt, hogy büntető, de különösen bírósági eljárás valóban csak a jelentős súlyú, a társadalomra nagyobb veszélyt jelentő büntettek elkövetői ellen induljon. miután a rendőrség, - ügyészi jóváhagyással, - bátrabban élt a csekélyebb súlyú ügyekben a nyomozás megtagadásával és az elkövető kioktatásával, illetve a nyomozás megszüntetése mellett a figyelmeztetéssel, nagyobb erő állott rendelkezésre a jelentősebb ügyek eredményesebb, színvonalasabb nyomozására. a jogpolitikai elvek árnyaltabb alkalmazásával a csekély jelentőségű büntettek elkövetőivel szemben a büntetőjogi felelősségre vonás helyett szorgalmaztuk a fegyelmi büntetést, illetve a társadalmi bíróságok által alkalmazott intézkedéseket is.

ezután a rendőri munka néhány hiányosságára is rámutatott.

- ügyészeink többször észlelik, hogy a nyomozás során nem eléggé körültekintő a bizonyítékok egybegyűjtése. elsősorban arra gondolok, hogy a rendőrségi nyomozás az ügyek egy részében nem deríti fel megfelelően a történeteket és nem tisztázza maradéktalanul azokat a tényeket, amelyeknek a terhelt cselekményének ügyészi vagy bírói elbírálásánál jelentős szerepük van.

a nyomozással szemben támasztott alapvető követelmény, egyrészt, hogy biztosítsa a bűncselekménnyel gyanúsított jogát védekezése szabad előadására, másrészt hogy a legalaposabban megvizsgálja és ellenőrizze a gyanúsított által előadott védekezés valódiságát. eljárási törvényünk az alapelvek között szögezi le, hogy a nyomozó hatóságnak mind a terhelt és súlyosbító, mind pedig a mentő és enyhítő körülményeket fel kell derítenie.

/folyt.köv./

Me

bkk 2. /dr. szénási... 7. folyt./-lm

ennek az elapelvnek maradéktalan betartása sokszor nehéz helyzet elé állítja a nyomozást folytató szerveket. a nyomozó hatóságnak üldöznie kell a bűncselekményeket, ugyanakkor az azok elkövetőinek védelmére felhozható tényeket és körülményeket is meg kell állapítania. a kettős követelmény nem egyforma hatékonysággal érvényesül a gyakorlati munkában. holott a bűn -- üldöző munka nemcsak akkor eredményes, ha a bűncselekményt és annak elkövetőjét felderíti, hanem akkor is, ha a gyanúba vett személy ártatlanságát bizonyítja be.

egyes nyomozásokból hiányzik a védekezés valódiságának ellenőrzése. ez a mulasztás, de különösen annak ügyészi elnézése könnyen ahhoz vezet, hogy a hibákat csak a bírósági eljárásban lehetséges helyrehozni. ez azonban lényegesen több munkát és időt igényel és a nyomozás során elmulasztottak sokszor igen nagy nehézségek árán pótolhatók. rendőri szerveinknek nagyobb figyelmet kell szentelniük a tárgyi bizonyítékokra is. a kriminál-technika mai fejlettsége napról-napra új lehetőségeket kínál a tárgyaknak, mint bizonyítékoknak felhasználására, a „néma tanúk” megszólaltatására. megítélésem szerint a rendőri munka javítható az egyes ügyek érdemi elbírálása terén is. az ügyek befejezési módját illetően ma még gyakran van eltérés a nyomozást folytató rendőri szervek és az ügyészek nézetei között. előfordul, hogy az ügyész a vádemelésre átadott ügyben a nyomozást megszünteti és az ügyet fegyelmi eljárásra, vagy társadalmi bírósághoz teszi át, illetve az elkövetőt figyelmeztetésben részesíti. együttes érdekünk, az egységes jogpolitikai nézőpontok közelítése.

a bűnüldözés színvonala nemcsak a nyomozás, hanem a bírói ítélkezés értékelésével is lemérhető. a bírósági eljárások időtartama rövidebb lett, az ítélkezés differenciáltabbá vált. bíróságaink ítéletei döntő többségükben törvényesek, helyesek és megfelelően szem előtt tartják a jogalkalmazás jogpolitikai elveit. természetesen vannak általunk nem megfelelőnek tartott bírósági ítéletek is. ezek az ítéletek egyes esetekben túlzott szigorú, gyakrabban pedig olyan enyheséget mutatnak, amelyeket az érzékenyen reagáló közvélemény jogosan szóvátesz. az ilyen bírói ítéletek ellen az ügyészségek fellebbezési óvással élnek. adott esetben az ügyész mind a terhelt javára, mind terhére él fellebbezési óvással.

az ítélkezés differenciáltsága a megelőzés érdekeit is szolgálta. így a bíróságok ítélkezési gyakorlata a követelményeknek megfelelően javult általában az élet, a testi épség elleni bűncselekmények, de különösen az emberölés miatt indult ügyekben.

/folyt.köv./

Me

bkk. 2. /dr. szénási...8. folyt./e

1966. és 1967. években az ügyészség megvizsgálta az emberölési, valamint a külföldiek által elkövetett bűntetteket, az izgatás, a vám és devizagazdálkodást sértő bűntettek ítélkezési gyakorlatát, valamint a hatályba lépett új jogszabályok rendelkezéseinek érvényesülését a bírósági eljárásban. e vizsgálatok tapasztalatait felhasználtuk a vádképviseleti, valamint a fellebbezési óvási gyakorlatban és a vizsgálati megállapításokat az illetékesek tudomására hoztuk. emellett igyekeztünk támogatni a legfelsőbb bíróságnak az egységes jogalkalmazási gyakorlat kialakítására irányuló alkotmányos tevékenységét is. ennek során több száz különböző jogkérdéseket felvető ügyben törvényességi óvást nyújtottunk be és mintegy 20 esetben fordultunk a legfelsőbb bírósághoz vitás elvi kérdések egységes eldöntése érdekében.

a jogpolitikai elvek következetesebb alkalmazásának kedvező a hatása. adódnak azonban kisebb nehézségek is. így pl. csökkent a társadalmi bíróság elé utalt ügyek száma. ennek oka az, hogy a társadalmi bíróságok működése nem mindenütt kiélegető. véleményünk szerint a társadalmi bíróságokat sem a gazdasági vezetők, sem az illetékes szakszervezeti szervek nem támogatják megfelelően, holott működésük a bűncselekmények elkövetőinek nevelése és az általános megelőzés szempontjából is jelentős.

a büntetőeljárások eredményesebb lefolytatásában segítségünkre volt az 1967. év január hó 1. napján hatályba lépett 1966. évi 16. sz. törvényerejű rendelet.

a büntetőeljárások időtartamával kapcsolatban gyakran merült fel az a közvélemény által is jogosan hangoztatott észrevétel, hogy a bűncselekmények elkövetését csak igen hosszú idő múlva követi a bírósági felelősségre vonás. a törvényhozás is felismerte ennek az észrevételnek jogosságát akkor, amikor vádirat és tárgyalás kitűzése nélkül lehetőséget nyújtott a bíróság elé állításra. a törvényerejű rendelet ugyanis bizonyos feltételek esetén módot nyújt az ügyészségnek arra, hogy a bűntett elkövetőjét 3 napon belül bíróság elé állíthassa.

ilyen eljárásra csak olyan egyszerűbb, kisebb jelentőségű ügyekben kerül sor, amelyekben a terhelt bűnösségének megállapítására megfelelő bizonyítékok állnak rendelkezésre.

/folyt.köv./

21.10/gy

He

bkk. 2. /dr. szénási...9. folyt./e

a törvény szigorú feltételek előírásával gondoskodott arról, hogy a bírósági felelősségrevonás ezekben az ügyekben is megalapozott legyen. erre utal az, hogy az ügyésznek a gyanúsítottat ki kell hallgatnia, gondoskodnia kell védelméről, noha a rendes eljárásban az ilyen egyszerű ügyekben védő közreműködését a törvény általában nem írja elő. módot kell nyújtania az ügyésznek arra is, hogy a védő az ügyet megismerhesse, védenével tanácskozhasson.

az előállítás jogintézménye tapasztalataink szerint a bűnüldözés hatékonyságát növelte. a bírósági felelősségrevonás napokon belül követte a bűntetteket. ugy hiszem, nem szükséges ennek részletes taglalása, hogy mind az elkövető nevelése, mind az általános megelőzés szempontjából mit jelent az, ha a ma éjszaka garázdálkodókat a bíróság holnapután a megérdemelt szabadságvesztéssel sújtja.

előállításra nagyobb számban az ittas vezetés, az egyszerű megítélésű kisebb közlekedési balesetek, a garázdaság és közveszélyes munkakörülmények, valamint a vagyon elleni bűntettek elkövetése miatt került sor.

tekintettel ezekre a tapasztalatokra, az előállítási eljárást 1968. március hó 1. napjával az ország egész területére bevezettük.

dr. szénási géza a továbbiakban a megelőzés fontosságáról, a bűnözési okok felderítésének szükségességéről és hatásáról, az utógondozás feladatairól beszélt, majd így folytatta:

tisztelt országgyűlés!

az ügyészség általános felügyeleti tevékenysége során következetesen figyelemmel kíséri, hogy egyrészt az államigazgatási szervek, vállalatok, termelőszövetkezetek, másrészt az állampolgárok betartják-e a jogaikat és kötelességeiket meghatározó jogszabályok rendelkezéseit. e feladatának oly módon tesz eleget, hogy vagy átfogó törvényességi vizsgálatokat tart a különböző szerveknél; vagy konkrét esetben vizsgálja az állampolgárok által az ügyészséghez benyújtott panaszokat; indokolt esetben pedig a felettes szervet kéri fel vizsgálat tartására.

/folyt.köv./

21.15/gy

He

bkk 2. /dr. szénási ... 10. folyt./-lm

a kisajátítási eljárások törvényességének vizsgálata például annak megállapítására irányult, hogy az 1965-ben kiadott új jogszabályok hogyan realizálódnak a gyakorlatban. a kisajátítások - a felszabadulást követően döntően megváltozott ingatlan-tulajdoni és használati viszonyoknak megfelelően - ma már általában termelőszövetkezeteket, illetve dolgozó kisembereket érintenek. ezt vette figyelembe az új szabályozás, amikor a reális kártalanítás elvét rögzítette. a kisajátítást kérő vállalatok jelentős része azonban még nem veszi tudomásul az említett elvet; gyakran az ingatlan reális értékének csak 1/3 - 1/5-ét ajánlja fel kártalanításul. az ilyen irreális ajánlatok feleslegesen növelik a perek számát. az ügyészi vizsgálatok tapasztalatai szerint a tanácsok kisajátítási ügyekben eljáró igazgatási osztályai sem mindig segítettek elő hatékonyan az egyezség létrejöttét. persze, mint minden éremnek, ennek is két oldala van, mert - főleg házas ingatlanoknál - a tulajdonosnak olykor sokkal magasabb összegű kártalanítást adnak, mint amennyit az ingatlan a szabad forgalomban ér.

a földvédelmi törvény végrehajtásának vizsgálata során megállapítottuk, hogy a törvényesség helyzete a kormány külön intézkedése ellenére sem kielégítő. az illetékes állami szervek a mezőgazdasági rendeltetésű földek tényleges használatának felülvizsgálatát elvégezték ugyan, de ennek során sok végrehajthatatlan határozat született, például a mezőgazdasági művelést rendelték el erre teljesen alkalmatlan területen. nem érvényesült megfelelően a törvénynek az a fontos és távlati fejlesztést is számításba vevő rendelkezése, hogy ipari létesítmények, lakások stb. céljára - választási lehetőség esetén - elsősorban a mezőgazdasági- lag egyáltalán nem, vagy kevésbé hasznosítható területeket kell felhasználni. egyes szervek engedély nélkül vontak ki nagyobb területeket a mezőgazdasági termelésből. a tanácsi szabálysértési hatóságok a minisztertanács tanácsszervek osztályának felhívása ellenére elnézően bírálják el az ilyen szabálysértéseket.

a szennyvízbírság helytelen alkalmazása szükségessé tette a vízügyi igazgatóságok bírságolási gyakorlatának megvizsgálását. ennek során az ügyészek vizsgálatai megállapították; a vizet szennyező üzem az eljárás késedelmes lefolytatása miatt gyakran csak 4-6 hónappal a vízminitavétel után szerzett tudomást arról, hogy a bírságolási határértéket meghaladó vízszennyezést állapítottak meg. ily módon a közbeeső idő alatt az üzem akkor sem tett intézkedést a szennyezés megszüntetésére, vagy csökkentésére, ha erre egyébként technikailag módja lett volna.

/folyt. köv./
21.23/gy

Ké

bkk 2. /dr. szénási ... 11. folyt./-lm

a vizsgálat alapján több jogszabály módosítását, illetőleg kiegészítést kezdeményeztük. ezek közül a progresszív bírság bevezetéséről szóló jogszabálymódosítás már megjelent, míg több jogszabály módosítására a közeljövőben kerül sor.

a munkavédelemre vonatkozó jogszabályok végrehajtását az elmúlt évben a vegyipar és a textilipar területén, továbbá az állami gazdaságokban és a termelőszövetkezetekben vizsgálták meg az ügyészségek.

a vegyiparban és textiliparban továbbá az állami gazdaságokban lényeges fejlődést mutat a munkavédelmi tevékenység. ez jelentős mértékben az illetékes állami és szakszervezeti szervek javuló irányító és ellenőrző tevékenységének, valamint a munkavédelmi felügyelők fokozott aktivitásának eredménye. a munkavédelmi helyzet azonban még e területeken sem minden tekintetben kielégítő.

az üzemi baleset megelőzése terén még ma is az a főhiányosság, hogy a vállalatok és állami gazdaságok nem szüntetik meg a nyilvánvalóan balesetveszélyes körülményeket. gyakran elmarad az üzemi baleset bekövetkezésében vétkes személyek fegyelmi és kártérítési felelősségének megállapítása. a vállalatok az üzemi balesetek többségében akkor is a dolgozót tették felelőssé a balesetért, ha azt vétkesség nem terhelté.

a termelőszövetkezetekben - a szervezeti és gazdasági megszilárdulás eredményeihez képest - a balesetelhárítás és egészségvédelem meglehetősen elmaradott. a részletekbe bocsátkozásnál többet mond, hogy a vizsgált termelőszövetkezetek egyharmadában volt csak meg az általános és szakmai óvórendszabály. a termelőszövetkezetek munkavédelmi helyzetére a felügyeleti és ellenőrző szerveknek már csak azért is lényegesen nagyobb figyelmet kellene fordítaniuk, mert fokozódó gépesítés és a vegyszerek szélesebb körű alkalmazása miatt a termelőszövetkezeti üzemi balesetek száma 1967-ben 23 százalékkal emelkedett 1966-hoz képest.

- a törvényesség erősödésének egyik jele, hogy amíg 1958-ban 33 500 panaszt nyújtottak be az ügyészi szervekhez, ez a szám 1967-re 12 500-ra csökkent. a panasz kategóriák közül legmagasabb a munkaügyi, lakásügyi és mezőgazdasági panaszok száma.

/folyt. köv./
21.28/

Ké

bkk. 2. /dr. szénási...12.folyt./e

- az új termelészövetkezeti törvény végrehajtásának eddigi menetében a kedvező tapasztalatok mellett néhány negatív jelenség is észlelhető. ezek egyike, hogy helyenként türelmetlenség mutatkozik a ma már dolgozni nem tudó öreg tsz-tagokkal szemben.

a törvény - mint ismeretes - a tartósan munkaképtelen, illetve öreg tsz-tagoknak munkavégzésüktől függetlenül biztosítja tagsági jogaik gyakorlását, egyebek között a háztáji föld használatának jogát. a tsz-ek egy része megszegve a törvény rendelkezéseit - azon a címen törli az idős, rokkant, illetve munkaképtelen tagjait, hogy huzamos időn keresztül nem tesznek eleget munkavégzési kötelezettségeiknek. más tsz-ek ugyanilyen okokra hivatkozva - a korábbi juttatás mértékével szemben - 800 négy-szögölre csökkentik a háztáji föld mértékét, illetve a tagsági jogviszonnyal összefüggő egyes kedvezményeket megvonják.

e termelészövetkezetek figyelmen kívül hagyják a törvényhozás arra irányuló szándékát, hogy az öregeket, munkaképteleneket általában megilletse a korábban gyakorolt jogosultságok.

ezért tehát a jövőben nagyobb figyelmet kell fordítani a törvény rendelkezéseinek megtartására, a türelmes, meggyőző és humánus végrehajtásra. ennek jelét nem csupán a tagsági jogok formális biztosításával, hanem a háztáji föld mértékének méltányos megállapításával, a szociális juttatások és kedvezmények igazságos meghatározásával is tanúsítani kell. ne alakulhasson ki olyan gyakorlat, hogy egy hosszú és dolgozó munkásélet alkonyán a tartósan munkaképtelen, idős tagokat a létbizonytalanság érzése tölthesse el.

az ügyészségek 1967-ben a panaszok intézése során, az egyedi sérelmek orvoslása érdekében több mint ezer esetben intézkedtek, 753 esetben kezdeményeztek fegyelmi, kártérítési, szabálysértési vagy büntető eljárást.

az alaptalan és ennek ellenére megismételt panaszok száma változatlanul magas. ennek az az oka, hogy az állampolgárok nem ismerik eléggé a jogszabályokat és gyakran kitartóan ragaszkodnak vélt sérelmük orvoslásához is.

kirívó törvénysértések az ország területén ritkán fordultak elő. a feltárt törvénysértések leggyakoribb oka a jogszabályok hiányos ismerete, vagy helytelen értelmezése, illetőleg - főként a munkavédelmi rendelkezések esetében - a jogszabályok szerepének lebecsülése.
/folyt.köv./

21.35/gy

- 36 -

M

bkk. 2. /dr. szénási...13.folyt./e

dr. szénási géza a továbbiakban hangsúlyozta: az ügyészség a polgári jogalkalmazás területén is széles körben tevékenykedik.

a perek számában évek óta állandó, lassu csökkenés tapasztalható ugyan, de 1967-ben még mindig 176 000 per indult a járásbíróóságokon. mivel minden perben legalább két ellenérdekű fél szerepel, a perek az említett szám kétszeresét is meghaladó számú, mintegy félmillió dolgozót, vállalatot vagy szövetkezetet érintenek. elég talán, ha csak a házassági, gyermektartási, kislajátítási, munkaügyi, ujtási, kártérítési, lakásügyi, tulajdoni, társadalombiztosítási, öröklési, stb. perekre utalok. ezek a jogviták - kisebb-nagyobb mértékben ugyan, de - igen közelről érintik a dolgozók családi problémáit, élet- és munkakörülményeit, anyagi helyzetét, némelyik per népgazdasági kihatása sem lebecsülhető.

a bíróságok egyre színvonalasabban végzik munkájukat - a hibás, helytelen ítéletek többnyire csak eseti jellegűek. azt tapasztaltuk, hogy az ítélkezési gyakorlatban bizonytalanság, ingadozás inkább csak a nagyobb jelentőségű, lényegesebb változásokkal járó, több jogvitára okot adó új jogszabályok hatálybalépése után, azok alkalmazásának kezdeti időszakában jelentkezik.

1967-ben csaknem 800 ügyészi keresetet indítottunk, 9 000 ügyben léptünk fel, valamivel több mint 3 000 fellebbezési óvást nyújtottunk be és 305 törvényességi óvást emeltünk. azt igyekeztünk elősegíteni, hogy a bíróság törvényes és a jogpolitikai elveknek megfelelő érdemi döntéseket hozzon. a bíróság az esetek döntő többségében elfogadta az ügyészség jogi álláspontját.

az egyes fontosabb percsoportokban tanulmányozzuk a bíróság ítélkezési gyakorlatát, megállapítjuk az ítélkezésben mutatkozó ingadozásokat, eltéréseket és jogalkalmazási elvi problémákat, majd ezeket - szükség esetén - döntés végett a legfelsőbb bíróság elé terjesztjük. 1967-ben 18 alkalommal összesen 56 elvi kérdést terjesztettünk a legfelsőbb bíróság elé.

az ilyen vizsgálódások tapasztalatai a jogszabályelőkészítési munkálatok során is jól felhasználhatók. az új szabályozás megjelenése után pedig - megfelelő idő elteltével - ismét tanulmányozzuk a gyakorlatot, hogy megállapítsuk, megfelelő-e az új rendezés, annak alkalmazása során nem merült-e fel döntést igénylő elvi kérdés.
/folyt.köv./

21.43/gy

- 37 -

M

bkk 2./ dr. szénási ... 14. folyt./-lm

ez volt a helyzet a korábban már említett kisajátítási és munkaügyi, munkavédelmi jogszabályok esetében, valamint a tartási szerződések ügyében is. az ügyészségek - az igazságügy-minisztériummal és a minisztertanács tanácsszervek osztályával koordináltan - néhány éve elemezték az akkor folytatott gyakorlatot. a tapasztalatok alapján került sor a polgári törvénykönyv és a vonatkozó jogszabályok módosításának kezdeményezésére. a múlt év elején megjelentek a tartási szerződésekről szóló új jogszabályok.

a legfőbb ügyész ezután a katonai ügyészségek tevékenységéről szólt. hangsúlyozta: a katonai ügyészségek napi tevékenységük során sajátos eszközeikkel és lehetőségeikkel kiveszik részüket néphadseregünk szilárd fegyelmének biztosításából. szigorúan fellépnek az állam biztonsága ellen irányuló imperialista behatolási kísérletek, a kémek és más ellenséges ügynökök, valamint a katonai rendet súlyosan sértő bűncselekmények tettesei ellen. munkájuk elsősorban a káros jelenségek megelőzésére irányul. az elmúlt időszakban tartalmas munkakapcsolat és tevékeny együttműködés bontakozott ki a katonai ügyész és az alakulatok között. az együttműködés hasznos tényezője, hogy javult a katonai igazságügyi szervek elemző, bíráló tevékenysége és így a parancsnokok az ügyészi munka tapasztalatait is fel tudják használni a fegyelmekre nevelés bonyolult munkájában. az összehangolt munka eredményeként a néphadseregen belül is évről-évre csökken a bűncselekmények száma. örvendetesen alakul az a közszellem, amelyben a kollektiva is elítéli a törvényekkel és szabályzatokkal szembe szegülőket, sokat segítene a törvényesség további szilárdítását célzó munkának ha lehetőség nyílna a tisztikar, elsősorban pedig a parancsnokok jogi ismereteinek fejlesztésére.

dr. szénási géza a továbbiakban arról beszélt, hogy a kormány a gazdasági reform bevezetésével egyidejűleg nem kezdeményezte büntető szankciók kialakítását, tehát nem büntetőjogi, hanem gazdasági eszközökkel kívánja segíteni az új gazdasági irányítási rendszer érvényesülését. az ügyészségi módszerekkel is a gazdasági reform bevezetésének sikeres megvalósítását kell támogatni, úgy hogy a helyes, egészséges kezdeményezéseknek ne szegjék büntetőjogi uton szárnyát, de változtatlanul meg kell akadályozni, hogy törvénytelen eszközökkel jusson bárki is előnyökhöz.

/folyt.köv./

21.50/gy

Mk

bkk 2./ dr. szénási ... 15. folyt./-lm

különös figyelmet kell fordítani az esetleges spekulánsokra, üzérekre és árdragítókra, a fogyasztók milliói érdekeinek védelmében, még akkor is, ha tevékenységüket közületi szervek lepte alatt próbálják kifejteni. az ügyészi általános és polgári felügyelet valamennyi állami és társadalmi jogalkalmazó szervnél elő fogja segíteni az új gazdasági mechanizmus bevezetésével kapcsolatban kiadott kiemelkedő fontosságú jogszabályok egységes és torzulásmentes alkalmazását.

- gondosan kívánjuk vizsgálni a jogszolgáltatás egyszerűsítésének és a társadalmi erők bevonásának további lehetőségeit. a társszervekkel és a dolgozók tömegszervezeteivel együttműködve elő akarjuk segíteni a társadalmi tulajdon védelmét, a dolgozók törvényben meghatározott jogainak maradéktalan érvényesülését, kötelezettségeik teljesítését, a társadalmi, a csoport és egyéni érdekek összhangjának biztosítását.

mindezek mellett az ügyészség, mint az országgyűlésnek közvetlenül alárendelt szervezet, szívesen vállal olyan feladatokat, elsősorban felméréseket, amelyeket az országgyűlés, vagy annak bizottságai társadalmi érdekűnek, vagy munkájuk végzéséhez más vonatkozásban hasznosnak ítélnék meg.

/mti/ kérem önöket, hogy beszámolómat elfogadni szíveskedjenek.

21.52/gy

Mk

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 339-300

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1968. március 29.

bb 1. épül a győri televíziós torony

vid kz/tr-ju ie

1968. március 29.

a jó idő beálltával ismét hozzáláttak a győr határában épülő televíziós torony betonozásához. a csuszó-zsaluzással készülő torony a következőkben naponta átlagosan 5 méterrel magasodik, míg eléri 78,5 méteres magasságát. erre épül majd a 20 méter magas acélszerkezetű antenna. a győri televíziós torony a nyugati mikrolánc egyik állomása lesz, bécset köti össze a magyar fővárossal. /mti/

--

bb 3. hármas ikerborjak

vid kz/-ju ie

1968. március 29.

hármas ikreknek adott életet a kemenesszentmártoni termelőszövetkezet gyöngyi nevű tehene. a három úszó-borju együttesen 90 kiló, s életrevalóak, egészségesek. /mti/

--

bb 4. drámafesztivál kaposvárrott

i pr/gk-ju ie

1968. március 29.

április 22-től 25-ig ,, a mai magyar dráma,, címmel fesztivált rendeznek kaposvárrott a dunántúli színházak. a nyitó előadáson a veszprémi petőfi színház játssza el racine phaedráját, majd a győri kislelady színház mutatja be vászi endre ,, kettévált mennyezet,, című művét. a pécsi nemzeti színház gosztonyi jánosnak ,, a sziget,, című darabjával szerepel, míg záró előadásként a kaposvári csiky gergely színház állítja közönség elé révész gy. istván ,, az első 36 óra ,, című drámáját. /mti/

--

-1-

fr